

- ⊕ **Teatre:** Una òpera sobre Ramon Llull al Temporada Alta
- ⊕ **Cinema:** Mostra de curtmetratges VOC
- ⊕ **Gastronomia:** Comença la temporada del calçot a Valls

Les **5** advertències d'Europa sobre la peculiar democràcia espanyola

ENTREVISTA IRANTZU VARELA ACTIVISTA FEMINISTA

‘El feminisme ha de ser politeista’

ENTREVISTA ÓSCAR REINA DIRIGENT SINDICAL *‘Això que fan es terrorisme legal’*

BANKSY & HIRST, PUNKS DE L'ART

MERCÈ IBARZ

Vista parcial del recorregut de les catorze escultures de Hirst a Sidra que recorren la formació uterina humana, de la fecundació al naixement. vw

Després de la provocació d'una obra que esclata en la subhasta, ara s'hi suma la de les escultures gegantines a l'exterior de la maternitat de Sidra, a Catar

Banksy, artista de carrer anònim, és ben conegut gairebé arreu del planeta per aficionats a l'art i no. Damien Hirst, escultor, no es queda enrere, la seva fama és internacional encara que les seves obres no estiguin al carrer. Tots dos van néixer a Bristol, es porten deu anys. De Banksy no es coneixen ni cap foto de la seva persona ni gairebé res de la seva biografia, només que és del 1975 i que a final dels vuitanta, adolescent, va començar a dibuixar a les parets amb l'aerosol, en el boom grafiter que Bristol vivia aleshores. Hirst, nascut el 1965, ja no hi era, a Bristol, es va criar a Leeds, una de les ciutats angleses més castigades per les successives reconversions industrials i crisis de tota mena des dels setanta. **Hirst** va ser un punk de manera declarada, Banksy potser també. Dic que també ho devia ser Banksy perquè tota la seva trajectòria, sigui personal o col·lectiva (fa coses a tants llocs de vegades al mateix temps que també podria ser que Banksy fos un nom col·lectiu), sencera, la seva obra transmet l'aire punk de no deixar res sense qüestionar, la podeu consultar **ací**.

Tots dos han tornat aquesta tardor a ocupar titulars per les seves provocacions artístiques. S'ha girat la truita, però.

Hirst va ser un punk de manera declarada, Banksy potser també. Dic que també ho devia ser Banksy perquè tota la seva trajectòria, sigui personal o col·lectiva, sencera, la seva obra transmet l'aire punk de no deixar res sense qüestionar

Hirst ja no es presenta com a artista sinó com a empresari i col·leccionista d'art

Banksy va muntar el número en una sala de subhastes: l'obra a la venda va explotar quan s'havia licitat i no sé qui n'havia pagat un munt de diners. **Explotar, tal com sona.** Com és propi del mercat, ara les restes han pujat més de valor econòmic.

Hirst ja no es presenta com a artista sinó com a empresari i col·leccionista d'art (així consta en la Viquipèdia, en totes les llengües, trenta-una). Aquest mes ha muntat el número al carrer, a Catar, davant de l'hospital de Sidra. Al cap de cinc anys tancades en un magatzem per massa provocadores per als estàndards àrabs, les catorze escultures gegantines en bronze –que recorren el desenvolupament d'un fetus des de la fecundació al naixement– reben els pacients de l'hospital, culminant amb un nadó de catorze metres. 'És la primera escultura nua de l'Orient Mitjà', es vanta l'artista: perdó, l'empresari i col·leccionista. La instal·lació porta per nom *El viatge miraculós* i ha costat uns 17,5 milions d'euros, als quals cal sumar els honoraris (no se saben) de Hirst, que sap més que bé quin és el seu preu i se'l fa pagar amb escreix.

La instal·lació és part de la impressionant col·lecció d'art contemporani de l'hospital de Sidra, de la germana de l'emir, la dona més poderosa del món de l'art mundialitzat, **Sheika Al-Mayassa**. La senyora inverteix en els productes artístics (ja no parlem d'obres, sinó de productes) del mercat internacional, amb la intenció de crear i transmetre modernitat i obertura en la imatge planetària del país àrab, de 2,6 milions d'habitants. De moment hi té 65 obres (perdó, productes). La de Hirst se suma a la d'una altra intervenció, en neó, d'una bona coneguda seva, Tracey Emin, una altra punk, de la mateixa colla dels **YBAs** que es van donar a conèixer amb molta prosopopeia i soroll mediàtic a Londres quan Bristol vivia la febre grafitera a què es va sumar Banksy. Són els dos extrems del mercat de l'art mundialitzat, Hirst & Co. i Banksy & Co.

Banksy té una acceptació gairebé general, tret d'aquells que detesten la pintura al carrer i no es creuen res del que fa

No sé què faran del Brexit aquest parell, friso per veure'n les obres

Després del ciri Banksy a Sotheby's a l'octubre, *El viatge meravellós* de Hirst està causant rebombori internacional, com és propi d'aquest parell de punks de l'art, en particular de Hirst. Diguem que la polèmica dóna a conèixer l'hospital per a dones i criatures, de quatre-cents llits, inaugurat aquest gener amb una inversió de més de set mil milions d'euros.

Banksy té una acceptació gairebé general, tret d'aquells que detesten la pintura al carrer i no es creuen res del que fa, com és el cas del nostre últim Premi d'Honor de les Lletres Catalanes, per esmentar només un dels seus contradictors. Mentre que Hirst convoca totes les ires. A mi, no sols em cau tan simpàtic com Banksy, sinó que penso que la seva obra durarà. És probable que duri sobretot com a document d'aquesta època nostra, però ja em direu si no és la prova del cotó de l'art, testimoniar poèticament el que som.

I això som: el 2008, Hirst es va convertir en empresari, va prescindir dels intermediaris i ell mateix va posar a subhasta al juny una de les obres que caracteritzen millor la seva condició, el seu *memento mori*, gairebé una obra religiosa, *For the Love of God*, realitzada el 2007: una calavera humana recreada en platí i adornada amb 8.601 diamants que pesen un total de 1.106,18 quirats. El preu de sortida van ser de setanta-cinc milions d'euros. No es va vendre a la subhasta sinó a final d'agost, en un consorci que inclou Hirst i la seva galeria White Cub. Però la cosa veritablement interessant, profètica, visionària, fou una altra: la subhasta es va fer el mateix dia, el mateix, a la mateixa hora, que saltava la notícia de la imminent fallida de Lehman Brothers, el gegant financer nord-americà que en caure el 15 de setembre va ser el gallet de la crisi que encara patim.

No sé què faran del Brexit aquest parell, friso per veure'n les obres. 📺

A CATALUNYA S'HAN CREAT SIS DE CADA CENT NOUS LLOCS DE TREBALL DE L'EUROZONA DES DE 2013

JORDI GOULA

La taxa d'atur ha baixat catorze punts durant la recuperació i se situa només 2,5 punts per sota de l'europea

Si dic que, amb la recuperació econòmica que va començar el 2013, fins avui, s'han creat a Catalunya uns 450.000 llocs de feina, potser no us dic gaire, perquè no teniu una referència amb què comparar-ho. Si dic que és un creixement del 15% en aquests cinc anys, ja us aporta alguna cosa més sobre l'esforç fet, però si apunto que aquesta xifra són 6 de cada 100 nous llocs de feina registrats en el total dels dinou estats de l'eurozona en aquest període, ja us poso més en el context de l'esforç fet, sobretot, pensant que el pes estructural de l'ocupació català dins l'eurozona és més baix i se situa al voltant del 2,5%. La diferència entre totes dues xifres és molt important.

Hem de sentir-nos satisfets amb la feina feta? Sens dubte, però sempre que pensem que encara hi ha molt per a fer. Durant la crisi, a l'eurozona es van perdre set milions de llocs de feina i, des de llavors fins avui, se n'han creat set milions. Això vol dir que a escala global s'ha recuperat el nivell d'ocupació que hi havia el 2008. A Catalunya no podem dir-ho, això. Aquí en vam perdre 700.000 i n'hem recuperat 450.000. Ens queda un bon tros. És cert que a l'eurozona, la crisi va fer menys estralls, atès que només va retallar un 5% de l'ocupació, i aquí se'n va emportar gairebé un 20%. Però, compte!, és obligat de referir-se a un fet diferencial decisiu, com és l'esclat de la bombolla en el totxo, un fet que marca diferències amb Europa, tant a l'estat espanyol com a Catalunya. Penseu que a Catalunya van desaparèixer uns 270.000 llocs de feina del sector de la construcció (gairebé un 40% de l'ocupació total), dels quals tot just s'han recuperat 40.000. Si feu un parell d'operacions, us adonareu de seguida que, si no fos per la construcció, ja estaríem pràcticament al mateix nivell d'ocupació que el 2008, com passa a l'eurozona.

Això ens ha portat al fet que la taxa d'ocupació (ocupats sobre població activa de 16 a 64 anys) fregui el 70% (69,6%), segons l'Idescat, mentre que la de l'eurozona se situa uns dos punts per sota, al 67,5%. Aquí hi ha la paradoxa de superar la taxa europea, una cosa que pot ser sorprenent, però que és atri-

buïble a la baixa taxa que tenen països amb un pes important dins el total, com Itàlia (menor edat de jubilació), que té un 58%, i França, en part per la mateixa raó, amb un 64,5%. No obstant això, la nostra vista hauria d'estar posada en països com Alemanya i Dinamarca, en què la taxa és del 75%. Per cert, a Espanya la taxa és actualment del 64%, 5,6 punts per sota de la catalana.

Si analitzem l'atur, la comparació amb l'eurozona és encara més sorprenent. Fixeu-vos-hi. Abans de la crisi, teníem a Catalunya un 6% d'atur, enfront del 7,3% de l'eurozona. L'efecte de la crisi va ser letal per a nosaltres, que vam passar a una taxa del 24,4%, enfront del 12,1%. És a dir, l'any 2013 vam doblar la taxa europea i després, amb la recuperació, hem

baixat al 10,6% i ells, al 8,1%. Som, doncs, dos punts i mig per sota de la mitjana europea. Pel que fa a la comparació amb Espanya, Catalunya se situa quatre punts per sota (10,6%, enfront del 14,6%), tot i que abans de la crisi i en el seu pic era només d'uns dos punts. En aquest sentit, hem millorat sensiblement la nostra posició, en termes relatius, tant pel que fa a Europa com Espanya.

He pensat que podia ser interessant d'analitzar avui aquestes dades –i quantificar l'esforç fet– prenent com a punt de referència l'ocupació de l'eurozona, en lloc d'Espanya, com és habitual, una cosa que, per cert, hauríem d'acostumar-nos a fer més sovint. I el moment triat és perquè tot apunta que, a partir d'ara, haurem d'acceptar xifres menys positives que no pas les esmentades avui, atès que hem entrat en una fase de desacceleració de l'economia. I no és bo que perdem perspectiva de les coses que hem fet...

Ho hem vist amb l'avanç del PIB del tercer trimestre, en què Catalunya creix encara a un ritme molt alt, del 2,7%, però gairebé un punt menys que fa dos anys i amb alguns indicadors de consum que mostren un menor impuls. I aquesta setmana hem sabut que quinze dels divuit serveis d'anàlisi que conformen el panell de Funcas rebaixen la previsió del PIB per al 2018 i el 2019 en el cas d'Espanya, cosa que també han fet aquests últims dies l'OCDE i l'FMI (ambdues aquesta setmana per segona vegada en poc temps). Les mateixes institucions, a més del BCE, també han rebaixat la previsió per a l'eurozona. I tot això ja ens afecta a Catalunya, amb la caiguda en les comandes a la indústria el mes de setembre –feta pública dimecres passat– com a exemple més rellevant. Però d'això ja en parlarem un altre dia... III

Banderes de la Unió Europea. vw

QUAN MOCAR-SE POT SER DELICTE I EXHIBIR L'ÀLIGA NO

PERE MARTÍ

A l'Espanya d'avui, mocar-se amb una bandera espanyola és més greu que exhibir símbols franquistes. LA SEXTA

A l'Espanya d'avui, mocar-se en una bandera espanyola és més greu que exhibir símbols franquistes * El govern valencià presenta el Consell Social de les Llengües *** Problemes de subministrament de gasolina a Catalunya Nord per la vaga de les armilles grogues**

TEMA DEL DIA

Banderes. La decisió d'un jutjat madrileny d'encausar l'humorista Dani Mateo per haver-se mocat amb una bandera espanyola sembla que ha obert els ulls a molta gent a l'estat espanyol. Denunciat per un sindicat de policia, serà investigat per delictes d'odi i ultratge als símbols nacionals. Al l'Espanya d'avui, mocar-se amb una bandera espanyola és més greu que exhibir símbols franquistes. Una absoluta barbaritat en una societat

que es vol democràtica i que, en teoria, ha de respectar la llibertat d'expressió. Però malauradament, els casos són com més va més presents. És remarcable que la cadena de televisió que va emetre el programa hagi retirat el vídeo. No ha aguantat la pressió. Abans de Mateo, havien rebut Valtònyc, Pablo Hassel, l'actor Willy Toledo, l'exposició d'Arco sobre presos polítics. Que siguin més marginals o menys, que tinguin més èxit o menys, no importa, perquè un dels indicadors d'una democràcia és com tracta les seves minories.

La degradació de la democràcia a l'estat espanyol no és un invent de l'independentisme per a justificar els seus objectius polítics. És un fet real i constatable que, si de cas, l'independentisme ha fet aflorar amb més cruïda, però també és qui en pateix les conseqüències més dures, amb l'empresonament i l'exili dels seus dirigents. L'escàndol del pacte entre el PP i el PSOE per a repartir-se el

poder de la cúpula judicial ha evidenciat no solament la manca de separació de poders, sinó també el desvergonyiment amb què els partits fan i desfan sense cap escrúpol. És la gota que ha fet vessar el got. Aquesta setmana, ha vist la llum un manifest signat per més de 120 catedràtics i professors de dret d'arreu de l'estat espanyol denunciant les acusacions de rebel·lió i sedició contra els dirigents independentistes. No és una xifra menor. Al manifest denuncien la banalització d'ambdós delictes i critiquen que la fiscalia converteixi en rebel·lió drets fonamentals com el de reunió i manifestació.

Quan van començar les vulneracions de drets fonamentals per a justificar la repressió a l'independentisme, molts espanyols de bona fe van mirar cap a una altra banda, pensant-se que això no anava amb ells perquè era un conflicte territorial. Altres, ni se'n van assabentar, perquè la bombolla mediàtica espanyola fa cas omís d'aquesta involució demo-

La degradació de la democràcia a l'estat espanyol no és un invent de l'independentisme per a justificar els seus objectius polítics

Només Podem alça la veu contra aquests abusos, però la resta de partits els practiquen

cràtica, dibuixa l'independentisme com un moviment violent i amaga o maquilla qualsevol vulneració de drets fonamentals. Des de Catalunya, ja fa molt de temps que el moviment independentista adverteix que Espanya té un problema de salut democràtica. Una anàlisi compartida que va més enllà dels cercles de l'independentisme i que és majoritari a la societat catalana però que ha costat molt de fer arribar a Madrid. En l'àmbit polític, només Podem alça la veu contra aquests abusos, però la resta de partits els practiquen, els avalen o els aplaudeixen. Potser el cas de Dani Mateo ajudarà a alçar més veus contra una involució que, si no s'atura, acabarà afectant tots els demòcrates espanyols. Qui serà el següent?

MÉS QÜESTIONS

El govern valencià presenta el Consell Social de les Llengües. El govern valencià ha presentat al monestir de Santa Maria de Valldigna el nou Consell Social de les Llengües, el primer òrgan assessor en matèria lingüística de la Generalitat, adscrit a la Conselleria d'Educació mitjançant la Direcció General de Política Lingüística. El Consell és format per representants de la societat civil i institucional i hi conviuen diferents llengües, més enllà del català i del castellà. L'acte s'ha fet coincidir amb els 35 anys de l'aprovació de la llei d'ús i

ensenyament del valencià (LUEV). El president de la Generalitat, Ximo Puig, i el conseller d'Educació, Investigació, Cultura i Esport, Vicent Marzà, han presidit l'acte i han destacat que era un dia important per a les llengües, atès que les 35 mesures que s'han proposat en aquesta primera assemblea són un impuls, ara que es commemora l'aprovació i execució de la LUEV. Puig ha dit que des del 1983 i, sobretot, durant els tres anys i mig de govern del Botànic, s'havia fet un avançament substancial en l'aplicació de la LUEV, però ha recordat que encara hi havia molts espais on avançar. El president ha destacat els avenços en el terreny de l'ensenyament: 'És evident que, des de la nostra visió, tots els xiquets i ciutadans han de saber moure's perfectament en les dues llengües oficials i al mateix temps en l'anglès i també en altres llengües, per això, en aquest Consell participen altres institucions de llengües no pròpies de la Comunitat Valenciana com és el cas de l'anglès, el francès i l'alemany.'

Problemes de subministrament de gasolina a Catalunya Nord per la vaga de les armilles grogues. En el setè dia de vaga del moviment de les armilles grogues, ja hi ha hagut els primers casos de problemes de subministrament de carburant a Catalunya Nord en algunes benzineres. Aquests últims dies, s'ha blocat el dipòsit regional de carburant de la Nouvel·la, i s'ha dificultat la circulació dels camions i, per tant, de les cisternes que asseguruen el subministrament de les benzineres. Avui, els talls s'han tornat a concentrar als peatges del nord i el sud de Perpinyà. Després d'una setmana de mobilitzacions per tot l'estat, els armilles grogues ja preparen la gran concentració de demà a París per a donar un renovat impuls a aquest moviment popular. El Ministeri de l'Interior ha autoritzat els manifestants –que protesten sobretot per la pujada del preu del carburant– a aplegar-se als Camps de Mart, prop de la Torre Eiffel.

Les aerolínies han pujat un 27% els bitllets des del descompte del 75% als

residents de les Illes. Feta la llei, feta la trampa. Les companyies aèries han apujat el preu dels bitllets des de la implantació del descompte del 75% als residents de les Illes. L'estudi de la patronal de les agències de viatges de les Illes (AVIBA) conclou que algunes companyies han incrementat el preu un 60%, tot i que n'hi ha d'altres que no l'han apujat. Tres mesos observant i 4.000 bitllets analitzats han confirmat allò que molts passatgers d'avió sospitaven. En la mateixa línia, però des d'un enfocament diferent, va la comparativa que ha fet un professor de la UIB. Ha comprovat que un vol comprat per al mateix dia i la mateixa franja horària pot ser fins a cinc vegades més car si es compra des de Palma o des de Madrid sense aplicar els descomptes de resident. És a dir, que la companyia incrementa de manera artificial el preu, pensant que el resident només pagarà el 25% de la tarifa. AVIBA diu que és una comparativa feta durant el pont de la constitució espanyola, molt condicionada per l'oferta i la demanda. La patronal de les agències es reunirà dilluns amb el govern per mostrar els resultats en detall de l'estudi que han fet, en què l'increment mitjà dels preus arriba al 27%.

LA XIFRA

3 anys de presó és la petició que finalment farà la fiscalia a l'ex-president de Caixa Catalunya, Narcís Serra, acusat d'apujar-se el sou de manera desproporcionada quan dirigia l'entitat. En un moment en què l'empresa es trobava en una situació d'insolvència. La fiscalia ha decidit de rebaixar un any la pena, que inicialment era de quatre. I tot, amb la sospitosa discreció mediàtica que acompanya el cas.

TAL DIA COM AVUI

El 23 de novembre de 1922 naixia a Sueca (Ribera Baixa) Joan Fuster, considerat un dels assagistes més importants del segle XX. El seu llibre Nosaltres, els valencians és bàsic per al coneixement de la història, la cultura i la identitat dels Països Catalans.

IRANTZU VARELA

‘El feminisme ha de ser politeista’

Parlem amb l'activista sobre violència masclista i sobre els reptes del feminisme actual amb motiu del 25-N

ALBERT SALAMÉ

CLARA ARDÉVOL MALLOL

Irantzu Varela (Portugalete, País Basc, 1974) és una de les cares més conegudes de l'activisme feminista a les xarxes. La periodista presenta un microespai al programa televisiu 'La Tuerka' i col·labora en mitjans digitals com Píkara Magazine i Faktoria Lila, del qual és coordinadora. Les seves anàlisis sobre els diversos tipus de violència masclista s'han fet virals moltes vegades, especialment arran de la sentència de la Manada el passat abril. Es defineix com a feminista radical, malgrat que diu que no li agraden les etiquetes si serveixen per a expulsar persones del moviment. Aquesta setmana, ha visitat Barcelona amb motiu del 25-N, en la jornada organitzada per l'Institut Català de les Dones 'Eines per a desmuntar la justícia patriarcal'. Amb contundència, però també amb els tocs d'humor i ironia que mostra als vídeos, ens parla del masclisme al sistema judicial, de les diferents violències contra les dones i dels objectius del feminisme actual.

— Sempre parleu de 'justícia patriarcal' i denuncieu el masclisme del sistema judicial espanyol. Quines mesures concretes s'haurien de prendre per a despatriarcalitzar-lo?

— Per a despatriarcalitzar la justícia s'hauria de despatriarcalitzar la societat! [Riu.] Una altra solució és la formació, que, a més, és urgent. Que tots els estaments, de les forces de seguretat de l'estat fins a les jutgesses i els jutges, la fiscalia i totes les persones que participen en l'administració de justícia, tinguin formació específica en violència de gènere. Ha de ser una formació amb perspectiva de gènere; és a dir, que sàpiguen que fins ara s'ha estat legislant i aplicant justícia des de la perspectiva de menys de la meitat de la població, d'una part molt determinada, que han estat els homes blancs heterossexuals amb poder. Perquè una justícia faci justícia al seu nom, ha de tenir una perspectiva molt més àmplia, la de tota la població: les dones, les persones LGTBI, les migrants, les persones racialitzades...

*r drets nominals,
però fins que no
es converteixin
en oportunitats i
realitats, no canvia
res*

*L'amor romàntic és,
ara mateix, un espai
de desigualtat per a
les dones*

—Res d'això no s'aplica, és més, no sembla que hi hagi cap projecte per a aplicar-ho de manera immediata.

—És difícil d'aplicar aquestes mesures de manera puntual. La perspectiva de gènere s'ha d'aplicar a tot. Ara expliquem el món a les escoles i universitats amb una perspectiva molt limitada i concreta. Hem d'ampliar-la, i això val per a tots els àmbits. Els avenços a les lleis són importants i, de fet, la lluita feminista s'hi ha centrat durant molt de temps, però també van ser les feministes qui van dir als setanta 'tot allò que és personal és polític'. Tu pots canviar les lleis i pots conquerir drets nominals, però fins que no es converteixin en oportunitats i realitats, no canvia res. Mentre continuem tenint el concepte que tenim d'amor romàntic, mentre continuem pensant que a les dones ens agraden les carreres de lletres, que nosaltres cuidem de franc perquè som éssers amorosos, es continuaran reproduint totes les desigualtats i les violències. Les violències necessiten la desigualtat per a existir.

—Heu parlat d'amor romàntic. Hi ha molta gent que no entén la relació entre aquest concepte, que aparentment sembla positiu, i la violència masclista. Com l'explicaríeu?

—A l'estat espanyol, el 53% de les dones assassinades des de l'any 1993 han estat assassinades per la seva parella o ex-parella home. Alguna cosa fem malament amb això que anomenem 'amor romàntic'. Hauria de ser un espai de cura i benestar, però per a moltes dones és un espai de desigualtat i de violència. Jo crec que amb l'emoció de l'amor no hi ha cap problema; és una emoció meravellosa. El problema és la ideologia i el protocol que hem construït entorn de l'emoció de l'amor, que és la de conèixer algú i que et remogui i hi hagi una barreja de química, atracció sexual, atracció personal i desig de transcendència, com diu Mari Luz Esteban. El problema és que n'hem fet: creure que aquesta emoció significa monogàmia, 'per sempre', compartir la convivència, la hipoteca i, per descomptat, la criança; aguantar, perdonar, no

desitjar ni practicar sexe amb ningú més, perdre llibertat...

—Això, a la pràctica, té conseqüències greus...

—Hem creat un mite de l'amor romàntic que té un component màgic; és a dir, tu coneixes algú i et canvia la vida i, si no et canvia, culpa teva o frustració. La teoria ja no se sosté gaire, però, a la pràctica, no funciona a la majoria de la gent. No proporciona aquella felicitat increïble que veiem als anuncis de productes per a esmorzar i llavors pensem que ens hem equivocat de persona, en comptes de qüestionar la fórmula. A més, normalment, quan les fórmules són funcionals al sistema capitalista, és perquè el sistema capitalista les ha ideades. La idea d'un home i una dona junts per sempre compartint casa, ell proveïnt la família i ella cuidant, va ser inventada durant la cacera de bruixes, el moment de la fundació històrica del capitalisme. Resulta que s'assembla massa a la fórmula d'ara d'una parella reproduint-se i convertint-se en una unitat de consum i de reproducció del pensament necessari perquè el sistema continuï funcionant. L'amor romàntic és, ara mateix, un espai de desigualtat per a les dones. Per a la societat, és un mecanisme de reproducció del sistema capitalista heteropatriarcal com pocs.

—Però desconstruir aquest model és complicat. No tenim molt arrelades la gelosia i la possessió?

—Per això les feministes moltes vegades parlem de violència simbòlica. Cap sistema d'opressions se sosté només amb la violència directa. Cal una violència simbòlica en què les oprimides també siguin còmplices. Això ho explicava Simone de Beauvoir, no és res nou. T'acabes creient que és això, que desitges, i que coses que t'han ensenyat a sentir, com ara gelosia, possessió, desig de controlar l'autonomia de l'altra persona, no respectar la teva pròpia llibertat, etc., són pulsions. Primer, no ho són. Segon, si són pulsions però van contra la teva llibertat i autonomia, s'hauran

La majoria de presons són pensades per a homes

ALBERT SALAMÉ

de desmuntar. Fins i tot, la gent que predica i practica el poliamor diu que sent gelosia. La qüestió és què fas amb aquesta emoció. Si vaig passejant per la platja i veig un vaixell, sento enveja, però no considero que tingui dret de robar-lo. Hi ha emocions que sentim de manera clara, però no ens sentim legitimades a actuar en conseqüència. No obstant això, amb les que tenen a veure amb l'amor romàntic, sí. 'Ah, és que jo sóc una persona gelosa i llavors puc imposar-te unes mesures que coarten la teva llibertat. Com que és per amor...'. Doncs no, ho sento. Normalment, les coses que diuen que es fan per amor són coses en què les dones sortim perdent. Cuidar gratis perquè cuidem per amor, aguantar que et coartin la llibertat perquè és per amor... La mateixa idea d'aguantar, d'empassar-s'ho, de dir 'no em costa res perquè ho faig per amor'.

—A Twitter, sempre feu servir l'etiqueta 'És una guerra'. Al País Basc, però, en teniu una altra que diu 'Aquesta no és la

nostra pau'. Per què?

—Jo vaig començar a fer servir l'etiqueta #ÉsUnaGuerra inspirada per dos articles. D'una banda, un que va escriure Jule Goikoetxea, una amiga politòloga feminista i, d'una altra, un que va escriure Bilgune Feminista. Van sortir pràcticament alhora, fruit d'una reflexió col·lectiva. Anomenem pau al temps en què els homes deixen de matar-se massivament entre ells, però que a nosaltres ens violin, ens matin i visquem amb por, que convisquem cada dia amb la por i la tinguem naturalitzada, a això ho anomenem pau, funcionament normal d'una societat democràtica. L'article de Bilgune es deia 'Hau ez da gure bakea' ('Aquesta no és la nostra pau') perquè al País Basc hem hagut de pensar i parlar molt sobre la pau, i des del feminisme basc es va entendre que teníem unes posicions molt patriarcals del seu significat. Nosaltres no vivim en pau! Totes hem de tenir sempre mesures de seguretat per a tornar a casa i per a la vida diària en general. Això no és viure

en pau, i som la meitat de la gent! I hi ha moltes que ni tan sols hi deuen haver pensat, però totes tenim mesures de seguretat. I a més ho tenim naturalitzat. La construcció d'això que anomenem pau també és patriarcal, com la construcció de l'anomenada justícia. La justícia és feta per a respondre a la manera en què els homes s'agredeixen entre ells.

—De fet, ni tan sols les presons han estat pensades per a dones...

—Tenir un mínim de coneixement de la realitat de les dones que són preses és saber que la majoria de presons són pensades per a homes i que quan queden velles i petites, les fan per a dones. Com tot el món. Això també ho explicava Simone de Beauvoir: el món és fet per i per als homes. I la justícia i la pau, també.

—A banda els feminicidis, l'altra gran qüestió del 25-N són les violacions. Aquests últims mesos han estat notícia molts casos de violacions múltiples i entre menors. Alguns col·lectius femi-

nistes ho relacionen amb el lliure accés a la pornografia. Hi esteu d'acord?

—Quan parlem de porno, sempre parlem del mateix tipus, el comercial o mainstream. Aquest porno, efectivament, cada vegada incorpora més pràctiques denigrants i violentes i que a mi em sembla que han de ser dures per a les actrius. Però hi ha molts altres pornos que no necessàriament impliquen violència. Al final, només és una eina audiovisual per a posar-se calent, i hi ha moltes altres maneres de fer-ho. A més, les dones també veiem porno, i no violem. Jo crec que, en les violacions, és clau la manca d'educació sexual. Generalitzada, no solament a les escoles. Allò que entenem per sexe a la nostra societat normalment implica una erecció, una penetració i acaba amb una ejaculació. Això és un horror heteronormatiu. Anomenem sexe a una cosa que és coitocèntrica i heteronormativa a nivells del segle XIX. No hi ha educació sexual per als joves i, per tant, s'eduquen sexualment amb la pornografia més accessible, que és el porno comercial. Però aquí és clau la masculinitat, perquè les dones tenen el mateix accés al porno i no violen. Jo

crec que s'ha d'abolir la masculinitat hegemònica.

—Es parla més d'aquestes qüestions des de la sentència de la Manada, que va indignar molt. Però no sembla que hagi canviat res. Teniu esperances en cap reforma del codi penal o en els canvis que pugui fer un govern que es defineix com a feminista?

—Jo crec que sí que passen coses. El món no l'ha canviat la gent que canvia les lleis. El món l'ha canviat la gent que diu 'prou, ara canviaran les coses'. Jo crec que fa temps que som en aquest moment, i ho vam deixar molt clar el 8 de març i ho vam tornar a deixar molt clar a l'abril, quan va sortir la sentència de la Manada. Les dones, i també part dels homes, hem decidit que ja n'hi ha prou, d'aquesta justícia patriarcal. Arran d'aquest cas, molta gent es va adonar que vivim en un sistema que permet la violència contra les dones. Tant de bo algun dia puguem reparar a aquesta dona la injustícia que s'ha comès amb ella, però ha estat un punt d'inflexió. Hi ha canvis socials, i són aquests els realment transformadors.

Els governs no tindran més remei que respondre a les demandes de la ciutadania, però que no s'enduguin els mèrits. Això és una lluita de dècades del moviment feminista. Els governs hauran de canviar... Això és imparable.

—Precisament arran del 8-M, moltes feministes han alertat dels perills que el feminisme es torni mainstream. Què en penseu?

—Jo no crec que el feminisme s'hagi posat de moda, crec que s'ha posat d'actualitat. Hem aconseguit d'introduir les nostres propostes i debats en l'agenda. Això em sembla positiu. Que té perills? Sí. Per exemple, que hi hagi gent que consideri que el feminisme és un club en què pots entrar i fer fora la gent. També hi ha gent que considera que és una religió perquè no sé qui va dir no sé què fa anys. I no, el feminisme és un pensament polític que té segles d'història i pensadores que han parlat de qüestions molt diverses i han tingut diferents opinions. Sobretot, el feminisme és una pràctica política. Ara és el moviment social més potent i transformador del món perquè ha sabut adaptar-se als temps i als contextos, ha fet autocrítica i ha incorporat els seus aprenentatges. El feminisme de les sufragistes no té res a veure amb el d'ara per molt que siguin les nostres referents. Pel camí hem après coses com la interseccionalitat, per exemple. Tots els moments històrics del feminisme han aportat alguna cosa. Les coses que fem ara les haurem de fer com hem fet sempre, amb solidaritat entre nosaltres, incorporant la lluita contra totes les formes d'opressió i no creient que la nostra és la més important i prioritària. Sempre hi ha una altra dona travessada per l'opressió de gènere i alhora per altres opressions que potser a tu no et travessen. També hem de debatre entre nosaltres i lluitar amb les que no pensen igual contra l'enemic comú. Per això hem sobreviscut, perquè malgrat les discrepàncies en qüestions concretes, s'ha tingut clar quina era l'anàlisi i qui era l'enemic.

ALBERT SALAMÉ

—No obstant això, no us fa l'efecte que a vegades hi ha massa lluites internes? Feministes radicals contra feministes liberals, les pro i contra de la teoria queer...

—Jo aquestes coses només les veig a Twitter. A Twitter no es milita ni es debat. A Twitter es posen opinions de 280 caràcters o enllaços. Es milita de manera col·lectiva, buscant estratègies col·lectives de lluita. I això es fa al carrer i amb altres situacions reals, físiques. De debats oberts n'hi ha, n'hi haurà, alguns dels tancats es tornaran a obrir, i alguns es tancaran. Les polèmiques a Twitter em preocupen, però quan baixo al carrer i estic amb les companyes que militen, malgrat la diversitat d'opinions en moltes coses, sempre hi ha espai per al debat. El feministòmetre el vam enterrar als vuitanta, ja. A mi em fa mandra desenterrar-lo. Que la gent es posi etiquetes em sembla genial si se sent còmode, però no si les utilitza per a fer fora les altres.

—És el vostre cas. Us poseu l'etiqueta de 'feminista radical' i entenc que no la considereu excloent.

—En absolut. Si he après res essent feminista és a aprendre de les altres. Jo parlo de feminisme radical pel punt d'inflexió que em sembla que hi va haver en el feminisme quan es va començar a defensar que no era qüestió de conquerir la igualtat formal o lluitar per igualtats en les institucions, les lleis i els drets, sinó aquella gran idea de Kate Millett de 'les coses personals són polítiques', que s'ha de fer una crítica política de les nostres pràctiques i els hàbits diaris, de la nostra vida sexual, de la nostra vida emocional, de les nostres relacions... Radical en el sentit que les polítiques només canvien situacions puntuals, però que no eliminarem la desigualtat fins que no canviem l'estructura, i per canviar-la s'ha d'anar a l'arrel dels problemes. La violència és un símptoma que té una arrel, que és la desigualtat de les dones. Jo sóc feminista radical en el sentit d'anar a l'arrel. Però a mi feminista i excloent em sembla un oxímoron.

—Hi ha qui diu que no ets feminista radical si no defenses l'abolició del porno i la prostitució...

—Sí. Hi ha gent que agafa les etiquetes i se les enganxa sense responsabilitat. El feminisme té una genealogia i no saltres en som hereves. Per descomptat que hem de ser crítiques, generar nous conceptes i adaptar els discursos als temps, però no val crear etiquetes i fer fora la gent. A mi em pot semblar que Kate Millett va dir coses brutals com la que he comentat, o tot el que va dir sobre política sexual, però en altres coses no m'agrada. Hi ha coses d'Angela Davis que crec que hauríem d'esculpir-les en pedra, però també dirà coses intranscendents o que jo no comparteixo. I així, amb totes. El feminisme és trencar amb la idea de lideratges individuals, la idea de gurus i ídols. Hi ha dones que, amb la seva conceptualització o la seva vida, han aportat coses que s'haurien de lloar, però sense perdre la perspectiva que són humanes i que hem d'aprendre de la seva experiència i els seus missatges sense convertir-les en deesses, perquè el feminisme ha de ser politeista. Per necessitat.

—Si no ho és, esclaten polèmiques com la que ha esclatat entorn de Leticia Dolera?

—Sí, jo he escrit un article solidaritzar-me amb ella per la qüestió del linxament. Tenim dret d'equivocar-nos. Jo crec que s'ha equivocat per moltes raons, però no podem enaltir la gent i després lapidar-la. Hi ha dones que són feministes, amb una visibilitat pública que aprofiten per parlar de feminisme i que paguen un preu. Evidentment, això significa que has de ser escrupolosa amb la teva pràctica i que quan no siguis coherent, et criticarem, però amb respecte. L'altre dia li escrivia que tenia dret a ser criticada amb justícia i respecte, no a convertir-se en l'enemiga número u, perquè tots els empresaris que acomiaden embarassades es freguen les mans, i tots els qui diuen que som quatre boges barallades entre nosaltres, també. ■

El feministòmetre el vam enterrar als vuitanta, ja. A mi em fa mandra desenterrar-lo

Crec que Dolera s'ha equivocat per moltes raons, però no podem enaltir la gent i després lapidar-la

ÓSCAR REINA

‘Això que fan és terrorisme legal’

Parlem amb el portaveu del Sindicat Andalús de Treballadors, que ha estat detingut per injúries a la corona per haver fet uns piulets contra Felipe VI

CEDIDA

CLARA ARDÉVOL MALLOL

Oscar Reina és el portaveu del Sindicat Andalús de Treballadors (SAT), que té el nacionalisme andalús com una de les bases de la seva ideologia. La setmana passada, la policia el va detenir per segona vegada, acusat d'injúries a la corona. Encara no sap ben bé per què el van detenir, però sembla que l'acusació se sosté en una sèrie de piulets contra Felipe VI. En un, Reina hi va escriure 'escac al rei', en referència a una cançó de Ska-P. El dirigent sindical és insubmis judicial i per això s'ha acollit al dret de no declarar davant el jutge. Està convençut que el tornaran a detenir, però diu que, malgrat la por, no s'amagarà i estarà sempre localitzable, perquè el seu únic delictes ha estat 'defensar un món millor'. Contundent, defensa el seu dret a la llibertat d'expressió i ataca el sistema polític i judicial espanyol, contra el qual creu que el sobiranisme, vingui d'on vingui, hauria de fer un front comú.

—És la segona vegada que us detenen acusat d'injúries a la corona per uns piulets. Com va anar aquesta segona detenció?

—Van venir a buscar-me a casa, però no em van trobar perquè jo estava fent tasques sindicals: enganxant cartells per a un concert contra la repressió. Dos dies després, era a Granada fent una compareixença de premsa sobre la manifestació sobiranista que fem el 6 de desembre en record dels quaranta-un anys de l'històric 4 de desembre, en què ens van matar Manuel José García Caparrós, militant de CCOO. Sembla que els fa mal que el 6 de desembre fem un acte per a reivindicar la sobirania andalusa davant el muntatge de la sobirania constitucionalista que sempre ens han venut...

—Per què?

—Perquè després de la compareixença de premsa em van detenir. Era amb un grup de companys de la Plataforma 4 de Desembre i ens van començar a identificar, però jo els vaig dir que no

Continuaré demanant república allà on es vulgui autodeterminar cada poble

Temen que hi hagi sobirania popular, en comptes de la sobirania dels mercats, que exerceixen amb puny de ferro el mal a les nostres vides

identifiquessin més gent, que ja sabia que venien a buscar-me a mi. Llavors em van portar a comissaria, on vaig estar unes hores al calabós. Després em van traslladar al calabós de la seu judicial i allà em van emmanillar. Allò em va molestar, perquè mai no m'he amagat i sempre he donat la cara. Em van fer una mica de mal... Em van tenir detingut sis hores, em van portar davant el jutge i jo em vaig acollir al meu dret de no declarar. Fa uns anys, em vaig declarar insubmís judicial, no perquè no cregui en la justícia, sinó perquè crec que aquesta justícia no és justa. Hi ha un muntatge judicial continu des del cop d'estat del 36. Es silencia la veu dels de sota, dels pobres, del poble. Jo no he fet res dolent per haver d'anar a declarar.

—Creieu que us tornaran a detenir?

—Sé que em tornaran a detenir per aquesta història perquè jo no em presentaré davant de cap jutge. Continuaré donant la cara, al carrer, localitzable i fent la lluita sindical que hem fet fins ara. Continuaré reivindicant que cal rebel·lia des de l'acció directa no violenta i mostrant solidaritat absoluta amb els presos polítics d'aquesta presó del poble que és el regne d'Espanya. També continuaré demanant república allà on es vulgui autodeterminar cada poble.

—En què se sosté l'acusació per injúries?

—A més d'injúries a la corona, m'han dit que també hi ha una possible constitució de delictes d'odi, però no m'ho han especificat. És una altra de les coses que reivindico, que em diguin de què m'acusen i per què. Jo suposo que és per alguns dels piulets més forts que vaig fer, que tampoc són gran cosa. Deia la veritat, o coses que considero que són veritat, que premiaria Felip de Borbó amb el premi a la indecència i ho faria amb un viatge a l'exili. Es pot tenir millor o pitjor gust amb les opinions, però penso que forma part de la meua llibertat d'expressió i em ratifico en totes les paraules que vaig dir. Puc estar equivocat, però jo no he fet mal a ningú i lluito perquè aquest sistema no faci mal als de sota. Que qui pagui amb el pes de la

lleï siguin els qui ens ocasionen els mals i ens condemnen a l'atur, a la misèria, a la precarietat. A més, tenim llibertat d'expressió per aquelles coses que interessin al sistema, perquè cobrir una verge amb una bandera feixista no és delictes. Vénen a buscar els qui som del poble, i continuen encobrint els qui defensen el franquisme, perquè són els seus fills.

—A altres encausats per delictes similars tampoc no els han dit, en un primer moment, per quins continguts concrets els acusaven. Sembla que és una actitud recurrent...

—Sí, el rerefons és que els molestem. És el cas també del company Boro, contra qui s'ha fet un muntatge. O el cas de molts usuaris de Twitter a qui coaccionen la llibertat. Vulneren que les persones es mobilitzin i pensin. Volen fer por a la gent. És un terrorisme legal amb què volen perseguir-nos. A Andalusia, a Vallecas, a Catalunya... No volen que el poble pensi, es manifesti, es mobilitzi i s'autodetermini. Temen que hi hagi sobirania popular, en comptes de la sobirania dels mercats, que exerceixen amb puny de ferro el mal a les nostres vides.

—Creieu que els atacs a la llibertat d'expressió han crescut? Un dels primers escàndols va ser el de Cassandra Vera, que feia acudits sobre l'atemptat de Carrero Blanco, però en el vostre cas ni tan sols hi ha referències a la violència.

—Sí, però si entrem en l'aspecte de la violència... No és el meu estil, però podria utilitzar la violència verbal en termes de reivindicació per dir que ja n'hi ha prou, de perseguir qui escriu i parla, en comptes de perseguir qui fa mal al poble, amb violència empresarial, per exemple. Ahir mateix vaig anar a una manifestació contra una empresa que havia acomiadat un pare de família només per haver-se sindicat. D'aquesta violència empresarial, qui en parla? Al final, tu et poses a escriure aquestes coses per cridar l'atenció sobre tot això que passa.

—Per què us han detingut dues vegades?

“
Els molesta que els donem guerra amb la lluita sindical, que és tan òrfena en tantes qüestions

—És tot la mateixa cosa. Crec que em tornaran a detenir perquè tinc una altra citació pendent a la qual tampoc no em vaig presentar. Totes les detencions són part del mateix cas, però no sé per què han estat tan maldestres de citar-me diverses vegades, cosa que crec que no és legal. Però ells són qui ho interpreten...

—Denuncieu que, en la primera detenció, els agents us van demanar per qüestions que no tenien res a veure amb les injúries a la corona, com ara l'explotació laboral i sexual de les jornaleres de la maduixa a Huelva que havia denunciat el vostre sindicat.

—Sí, va ser molt curiós perquè, quan era al cotxe amb ells, em parlaven molt amistosament, i això que no els coneixia de res. Em van preguntar pel cas de les maduixes. Vaig dir-los: 'Ah, ja sé per què m'heu detingut!' També em van preguntar per una altra mobilització en què estava implicat el meu sindicat. Crec que ambdues coses els molestaven. És el cinisme del sistema, que fa servir les seves lleis per a coartar qualsevol dret, per bàsic que sigui. A més, van venir a

buscar-me quatre secretets, i sembla que hi havia sis o set cotxes de policia preparats per si jo em resistia. La quantitat que s'han gastat en mi, i mira que jo mai no m'he amagat ni m'he rebel·lat més enllà de la no-violència... Els molesta que els donem guerra amb la lluita sindical, que és tan òrfena en tantes qüestions.

—Creieu, doncs, que la vostra detenció té més a veure amb el fet de ser dirigent d'un sindicat que no pas amb les coses que pugueu dir a Twitter?

—Sí. Entre tota la solidaritat que he rebut, m'ha arribat també el suport de la Federació Sindical Mundial, que agrupa més de 160 organitzacions de tot el món i que representa 95 milions de treballadors. És això que temen! Ells saben que no som un reducte aïllat, que tenim els braços oberts al món i que el nacionalisme andalús, l'independentisme andalús, no és excloent, sinó que és un nacionalisme d'esquerreres i internacionalista. Jo sóc una persona i prou, però temen que siguem capaços de mobilitzar la multitud de col·lectius d'arreu del món. Crec que ja és hora d'unir-nos davant la

Troica, l'FMI i el sistema capitalista que només entén els seus beneficis.

—A l'estat espanyol la gent està prou mobilitzada?

—Jo crec que la gent s'alça. Des del 2009 que no hem parat. A Andalusia hem ocupat terres i hem fet marxar obreres i de la dignitat. També hem participat en el 15-M i tota una sèrie de mobilitzacions. I les mobilitzacions a Catalunya, que han estat històriques! Això passarà als annals de la història, però al sistema encara no l'interessa que això s'escrigui. En aquest sentit, el poble sí que està mobilitzat, hi ha solidaritat, però penso que cal una coordinació més àmplia pel que fa al fet d'enfrontar-nos al regne i dir 'prou de robar, prou d'estafar, us farem fora i qui anirà a l'exili i a la presó sereu vosaltres'. L'altre dia, Luis Gonzalo Segura, el tinent que van fer fora de l'exèrcit per denunciar els casos de corrupció, deia, precisament arran de la meua detenció, que no és el meu cas i prou. També és Junqueras, Anna Gabriel i Puigdemont. Tinguem la ideologia que tinguem, i d'on sigui que proveguem, el sistema ens aniquila a tots i hem de prendre consciència que hem d'anar contra l'enemic.

—El fet que us definiu com un sindicat nacionalista andalús també molesta, tenint en compte la situació política a Catalunya?

—És clar! [Riu.] Nosaltres també vam tenir algun connat d'independència en la nostra història, però tant de bo fóssim capaços de fer alguna cosa semblant a la que ha fet el poble germà català. Tant de bo, perquè donarien problemes seriosos a aquest sistema.

—És difícil de defensar el sobiranisme andalús?

—No és fàcil de defensar-lo, amb el galopant avenç de l'espanyolisme i el seu discurs populista i exclouent. Però diuen que als grans mals, grans remeis. Toca evidenciar què és l'espanyolisme. Els polítics del PSOE a Andalusia sempre s'han presentat com a andalusos, però són la fàbrica dels apadrinats, un partit

creat per a desmobilitzar el poble andalús que de seguida que pot pacta amb el gran mal, que és el PP. Són iguals. S'ha d'explicar al poble andalús que cal una alternativa sobiranista que miri pels interessos d'Andalusia perquè siguem capaços de decidir més enllà de si volem ser mà d'obra barata o emigrant, com hem estat condemnats els últims temps. És un desafiament, però sobretot, una necessitat. O som capaços de denunciar tot això o estem condemnats a la misèria perpètua. Cada vegada més gent de l'àmbit sindical i polític té més clar que Andalusia ha de ser el centre de les polítiques dels partits i sindicats andalusos. Sobretot, amb la intenció de coordinar moviments sobiranistes per a lluitar contra el règim.

—Dieu que Andalusia ha de ser el centre de les polítiques dels partits andalusos, però durant la campanya electoral la qüestió central és Catalunya.

—Totalment! [Riu.] Ho deia a les xarxes socials un company que va emigrar a Catalunya fa uns anys, que els partits polítics andalusos han de mirar cap endins i pensar què es fa malament perquè en una campanya electoral andalusa es parli més de Catalunya que d'Andalusia. Ens enfrontem a unes eleccions autonòmiques que no pal·lien gaire cosa. És la realitat que tenim. El PSOE encara té molta força i els partits de la dreta en van agafant, també.

—Veient els casos de Valtònyc i Pablo Hasél, us fa por què us pugui passar?

—La veritat és que moltes vegades semblen més forts que no som. Encara que aquesta por sempre hi sigui, i no reconèixer-lo seria pedant i contraproduent, no podem sinó enfrontar-nos-hi. Deia Diamantino García Acosta, un mossèn comunista, que no som d'extrema esquerra, sinó d'extrema necessitat. És veritat que hi pot haver por, però més forta que la por és la necessitat. No hi ha més remei que continuar lluitant de derrota en derrota fins a la victòria. Continuar endavant fins que la dignitat sigui el costum. ■

Cal una coordinació més àmplia pel que fa al fet d'enfrontar-nos al regne i dir 'prou'

Moltes vegades semblen més forts que no som

Les cinc advertències internacionals a Espanya que posen en dubte la seva plena democràcia

Organismes internacionals Pronunciaments d'ONG i sentències del TEDH posen en evidència les mancances democràtiques de l'estat espanyol

REDACCIÓ

L'estat espanyol, i especialment el poder executiu i legislatiu, ha rebut aquestes últimes setmanes diversos correctius procedents d'organismes internacionals i europeus. Cap d'aquestes institucions pot obligar l'estat a fer res, ni aquests tocs d'atenció no el converteixen en un estat autoritari, però sí que són senyals, indicadors, de la seva deriva com a democràcia i que molts sectors alerten de fa temps. Són crítiques que tenen ressò mundial i que arriben quan falten poc mesos per al judici als presos polítics catalans, probablement a començament de l'any que ve.

Dijous, l'Organització Mundial contra la Tortura (OMCT) va demanar l'alliberament de Jordi Cuixart i Jordi Sànchez. En una carta oberta adreçada al president espanyol, Pedro Sánchez, a la fiscal general de l'estat espanyol, María José Segarra, i al Defensor del Poble, Francisco Fernández Marugán, demanava la 'fi de la presó preventiva arbitrària' de Cuixart i manifestava preocupació per

El Tribunal Europeu de Drets Humans d'Estrasburg. TEP

L'OMCT va demanar l'alliberament de Jordi Cuixart i Jordi Sànchez

la presó preventiva de Sànchez. Ahir, una altra ONG, en aquest cas la irlandesa Front Line Defenders, que gestiona el programa de la Unió Europea de protecció dels defensors dels drets humans, va exigir l'alliberament immediat de Cuixart. Només posava el focus en el president d'Òmnium, a qui reconeixia com a defensor dels drets humans

i assenyalava que les 'acusacions desproporcionades i estrictes contra ell' eren 'represàlies per la seva tasca en la protecció civil i els drets polítics'. Fa un temps, Amnistia Internacional ja va demanar l'alliberament de Cuixart i Sànchez, i va dir que veia 'injustificada' la presó preventiva.

En referència als presos

Una de les denúncies a Espanya que es repeteix de fa temps és la que assenyala les mancances democràtiques de la llei mordassa

polítics, la bufetada més forta que ha rebut Espanya és la sentència del Tribunal Europeu de Drets Humans (TEDH) que va concloure que l'Audiència espanyola havia vulnerat els drets fonamentals de l'ex-portaveu de Batasuna Arnaldo Otegi en el judici del cas Bateragune. En aquell judici, Otegi va ser condemnat per un delictes de pertinença a ETA. Va ser empresonat sis anys i mig a la presó de Logronyo i avui encara compleix una condemna de deu anys d'inhabilitació.

La llei mordassa

Una de les denúncies a Espanya que es repeteix de fa temps és la que assenyala les mancances democràtiques de la llei mordassa. Ahir, la comissària pels Drets Humans del Consell d'Europa, Dunja Mijatovic, va fer arribar una carta als presidents del congrés i del senat espanyols, Ana Pastor i Pío García Escudero, demanant una reforma urgent de la normativa. Mijatovic els emplaça a eliminar la possibilitat d'interferir en els drets d'expressió i de reunió pacífica, els quals es van veure vulnerats durant el primer d'octubre.

'La redacció àmplia i imprecisa del conjunt de la llei

La reparació dels crims del franquisme és un toc d'alerta al qual Espanya ja està acostumat a fer front

dóna un marge de discreció ampli a les forces d'ordre públic per a interpretar-la i, per tant, permet limitacions arbitràries i desproporcionades a l'exercici dels drets de llibertat d'expressió i de llibertat de reunió pacífica, protegits pel conveni europeu dels drets humans', denunciava la comissària bosniana.

Com dèiem, no és la primera vegada que el govern espanyol rep un toc d'atenció per aquesta polèmica llei, aprovada el 2015 pel PP. Al juny, Amnistia Internacional va denunciar en un informe que els drets de llibertat d'informació, d'expressió i de reunió havien minvat tres anys després de l'entrada en vigor de la llei.

Però al marge de la llei mordassa, abans ja hi havia hagut sentències inimaginables de veure en altres països. Després de molts anys, dimarts, el TEDH va condemnar Espanya per haver violat el dret de lliure expressió d'un activista que havia acusat dos policies de tortures. El tribunal va constatar que hi havia hagut 'una violació de l'article 10' de la Convenció de Drets Humans en la condemna dels tribunals espanyols a Agustín Toranzo per haver dit que

en una acció policíaca per a desallotjar un centre social a Sevilla el 2007 li havien infligit 'tortures'.

Aquesta setmana, i també procedent d'un òrgan oficial europeu, el Consell d'Europa, el govern de Sánchez va rebre una estirada d'orelles per una qüestió que s'ha fet evident aquestes darreres setmanes, la manca d'independència judicial. Els moviments del PP i el PSOE per a repartir-se les cadires i la presidència del CGPJ, a més de l'ostentació d'un polític del PP de controlar la sala segona del Suprem, han traspassat els Pirineus, i Gianluca Esposito, secretari executiu del Grup d'Estats Contra la Corrupció (GRECO), va recordar en un piulet: 'Encara esperem que Espanya apliqui les recomanacions del GRECO per a prevenir la corrupció' en el poder legislatiu i judicial.

Aquestes recomanacions a què es refereix Esposito es repeteixen des del 2013. El GRECO ha denunciat diverses vegades que l'estat espanyol se situa entre els països que no compleixen el procediment de prevenció de la corrupció i considera l'aplicació de les recomanacions 'globalment insatisfactòria'. Espanya és l'únic estat –juntament amb

Bèlgica– que no ha aplicat completament cap de les recomanacions fetes aquests darrers cinc anys.

El franquisme que no marxa

La reparació dels crims del franquisme és un toc d'alerta al qual Espanya ja està acostumat a fer front. L'última vegada que un organisme es va pronunciar en aquest sentit, va ser ni més ni menys que l'ONU, que va instar l'estat espanyol a 'complir amb l'obligació' d'extraditar els responsables dels crims del franquisme o jutjar-los. El relator de les Nacions Unides sobre la promoció de la veritat, la justícia, la reparació i les garanties de no-repetició, Fabián Salvioli, va dir que la decisió del govern de Pedro Sánchez d'exhumar Francisco Franco del Valle de los Caídos era un 'pas positiu', però que havia d'anar seguit d'altres polítiques, com la reparació integral de les víctimes, deixar d'obstaculitzar les querelles i facilitar les extradicions dels ministres franquistes Utrera Molina (per haver convalidat amb la seva rúbrica la sentència de mort de Salvador Puig Antich) i Martín Villa (per la mort de cinc treballadors en una protesta). ■

La desconnexió mútua entre el centralisme espanyol i els Països Catalans

L'Aravot La presència estatal a Catalunya, al País Valencià i a les Illes Balears és molt menor a la que correspondria pel pes demogràfic

SEDA HAKOBYAN I ALEXANDRE SOLANO

La transició a l'estat espanyol va implicar un procés de descentralització política, que es va traduir en la creació de l'estat de les autonomies. Tanmateix, el canvi de sistema polític no va significar cap transformació ni en l'estructura econòmica ni en la configuració centralista.

La concentració de poder a la capital espanyola no ha fet sinó créixer, mentre es manté una exclusió de la 'perifèria'. Hi ha especialment un distanciament dels Països Catalans, menys predisposats a formar part de les estructures de l'estat espanyol.

El centralisme que no se'n va

La nova etapa d'autogovern va dur a la creació d'un nou nivell administratiu, el personal de les autonomies, que a mesura que assumien més competències ha passat de 364.000 treballadors el 1987 a 1.742.000 el 2017 (+1.378.000).

Tanmateix, l'administració central s'ha mantingut gairebé immutable, amb una escassa disminució, de 601.000 funcionaris el 1987 a 520.000 el 2017 (-81.000), tenint en compte que l'estat espanyol ha perdut una part important de les competències.

La majoria dels treballadors públics es concentren a Madrid, amb un pes molt superior al que hi correspon per població. Hi ha una infrarepresentació clara dels altres pols de poder, com ara

el conjunt dels Països Catalans i el País Basc.

Els Països Catalans representen el 29% de la població i un 31% del PIB; en canvi, només hi ha el 13,7% del personal de l'estat, sense cap justificació raonable, a banda un criteri clarament polític, amb l'afegit que en el cas català n'ha perdut amb el pas del temps, en compte de guanyar-ne.

Un motiu que es podria adduir és que, gràcies a la transferència d'alguna competència, com la de seguretat, s'ha reduït el pes de l'administració central en aquests territoris en concret. No obstant això, en tots tres casos l'administració autonòmica també és menor que el que li pertocaria per població.

Madrid, capital del regne

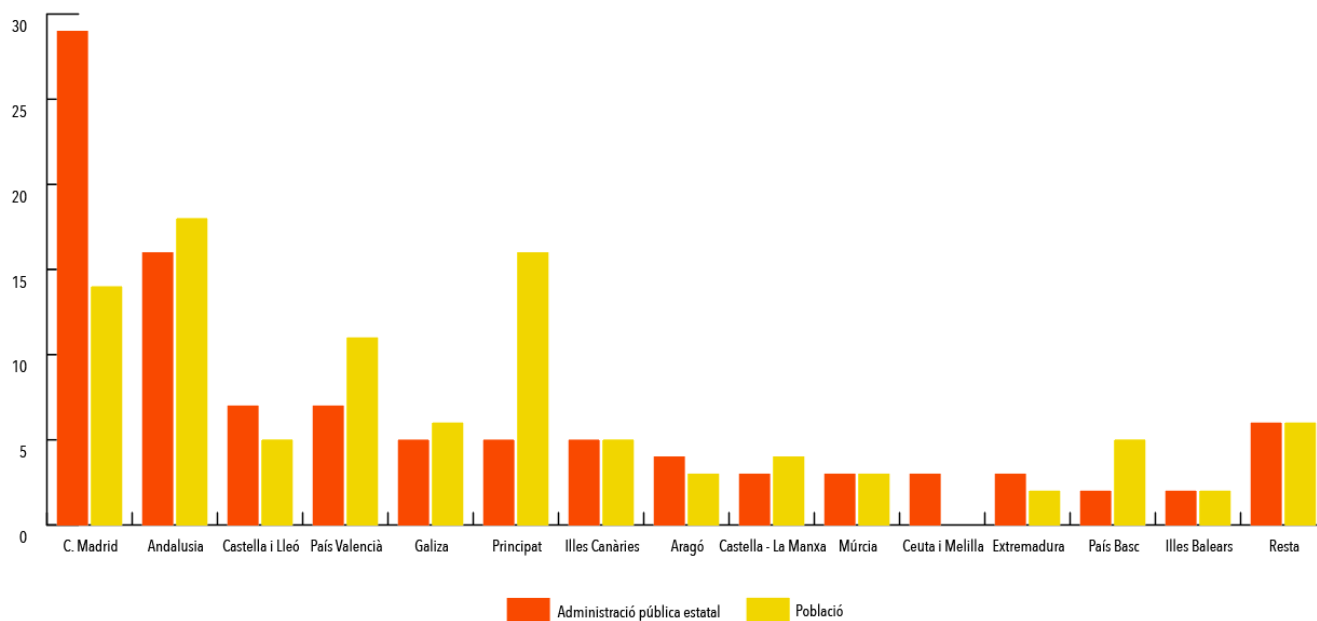
La gran beneficiada és Madrid, on hi ha un 29% de treballadors públics i un 13% de la població. Madrid ha continuat concentrant els ministeris i seus estatals. I, malgrat la descentralització política, ha mantingut un procés de centralització.

A diferència d'alguns altres estats, els ministeris i els organismes estatals han romàs a la capital, on alhora s'han anat concentrant seus empresarials, un procés promogut en gran part per l'estat. Això ha fet que grans empreses espanyoles hi traslladessin la seu (com ara el BBVA i el Banc Santander) i s'hi establissin empreses de noves tecnologies (com ara Indra, Movistar, IBM i Ericsson).

Només Catalunya, i comunitats on el turisme de sol i platja és important (les

El president de la Generalitat, Quim Torra, passeja amb el president espanyol, Pedro Sánchez. MONCLOA

Percentatge de treballadors de l'administració espanyola i percentatge de la població que representa cada comunitat autònoma. Dades del Ministeri d'Hisenda espanyol, del 2018. vw

Illes Balears, Andalusia, les Canàries i Múrcia) han mantingut el pes econòmic. Les comunitats limítrofes amb la capital, Castella i Lleó i Castella - la Manxa, han passat de sumar un 10% del PIB el 1980 a un 8,3% actualment, mentre Madrid ha augmentat del 14,1% del PIB al 18,9%. Encara més: en aquests gairebé quaranta anys, Castella i Lleó ha perdut 167.000 habitants i s'hi han despoblat nuclis.

Diversos experts, com els economistes Germà Bel i Antoni Soy, han remarcat que aquest procés havia estat premeditat. La política que s'ha dut a terme ha desvirtuat la competència entre territoris, amb un sistema radial que avantposa els criteris polítics a l'eficiència econòmica.

Germà Bel explica que el patró singular de l'estat espanyol, afavorint l'alta velocitat per connectar totes les capitals de província amb

La concentració de poder a la capital espanyola no ha fet sinó créixer, mentre es manté una exclusió de la 'perifèria'

Madrid, i alhora menyspreant el ferrocarril de mercaderies, el model centralitzat de gestió aeroportuària o l'asimetria en el model d'autopistes, respon a l'esquema de construir un estat centralista i centrat a Madrid.

Això ha originat una concentració política, administrativa i econòmica en detriment de les altres comunitats, de manera que gairebé només els Països Catalans i el País Basc s'han mantingut com a

alternatives econòmiques (i també polítiques); són justament les grans perjudicades en el personal de l'estat, una despesa que teòricament computa en el conjunt, però que beneficia principalment el centre.

Aquest benefici pels poders econòmics no és tan clar que sigui positiu ni tan sols per als madrilenys. Observant el mapa, es comprova el buit a la rodalia de Madrid, que obliga la major part de joves a haver-se de traslladar per cercar oportunitats laborals: no pas per millorar el nivell de vida, sinó per tenir una feina.

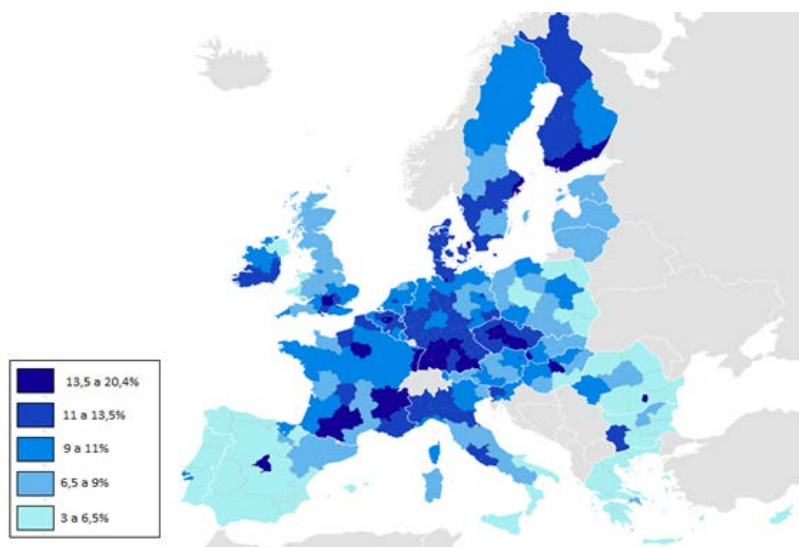
Els salaris més alts no compensen la diferència amb cost de vida. Cal tenir en compte que a Madrid es necessita més de vuit anys de sou mitjà per a pagar un habitatge, mentre que en alguns altres indrets (com ara la Rioja o Múrcia) no arriben a cinc. A més, Madrid només

és la setena comunitat amb menys desocupació i amb uns nivells més alts de contaminació. Per tant, no és pas tan clar el suposat benefici per als madrilenys, sinó que sembla que siguin més aviat els poders econòmics els grans beneficiats d'aquesta concentració econòmica, política, administrativa i demogràfica.

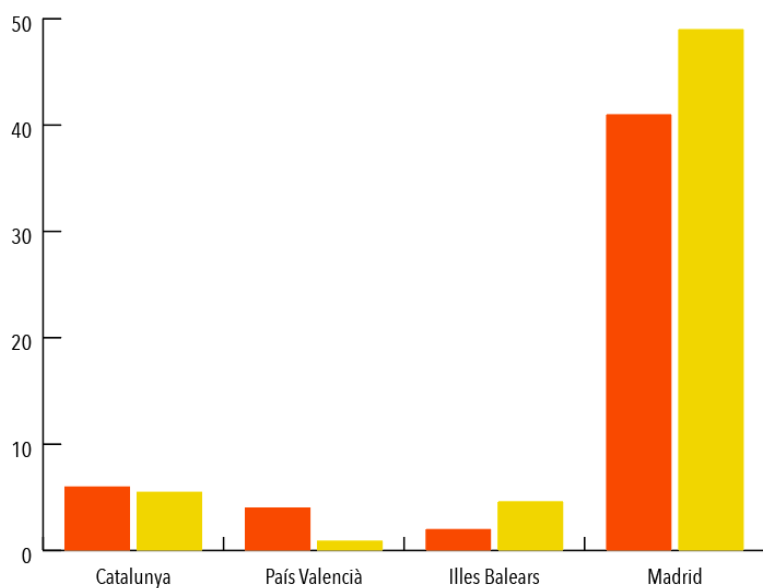
Els fonaments de l'estat espanyol

La concentració es podria justificar per la concepció centralista durant el franquisme, en detriment d'uns altres centres de poder, com ara Barcelona, Palma i València. Però el fet és que durant els anys posteriors no ha fet sinó créixer.

El personal diplomàtic present a l'estranger, que té poc a veure amb la situació de la seu ministerial, ha seguit un procés similar: és a dir, s'ha consolidat un centre po-

Percentatge de feines d'alta qualificació el 2011 a Europa per regions. vw

Personal diplomàtic el 1991 i el 2015. Dades extretes de 'Pluralismo geográfico del origen de los altos funcionarios de la Administración General del Estado'. vw

lític, amb tot allò que implica, i una perifèria.

Els Països Catalans, com en el cas del personal administratiu, només té un 6,4% dels ambaixadors, tot i viure-hi el 29% de la població de l'estat espanyol. A més, és clara la pèrdua de pes de Catalunya i el País Valencià, amb una tendència a la baixa.

La mateixa anàlisi acadèmica de les dades destaca

una forta sobrerrepresentació del centre i l'interior de l'estat –principalment, Madrid i Castella i Lleó– i, en canvi, una infrarepresentació històrica de la perifèria, especialment Catalunya, que partia d'uns nivells baixos els anys seixanta i setanta i que no ha fet sinó empitjorar amb el temps.

En aquesta línia trobem la mateixa situació en els en-

carregats d'exercir el poder. Malgrat ser gairebé un terç de la població de l'estat, el darrer president provinent dels Països Catalans, va ser Ricardo Samper (1934). Alhora, la representació en el consell de ministres també és molt menor a la que pertocaria: un 16% de ministres per un 29% de la població.

Cal remarcar que, justament, un dels arguments de la

sentència de la Cort Suprema del Canadà per a justificar que el Quebec tenia una lliure determinació interna, que feia injustificable la secessió unilateral, era que durant quaranta anys de cinquanta el primer ministre del Canadà havia estat quebequès, com també el cap de l'oposició i el cap major de les forces armades, entre més càrrecs clau. Aquest fet que no succeeix a Catalunya ni tampoc a la resta dels Països Catalans.

La desconexió mútua

Catalunya té una participació en els recursos de l'estat molt menor que la que li pertocaria per població; no únicament en personal, sinó en més aspectes, com ara la cultura, en què només tres equipaments de Madrid (Reina Sofia, Museo del Prado i Teatro Real) tripliquen el total de les aportacions de l'estat a Catalunya.

I si la presència ja és baixa, gran part del personal estatal hi està a contracor, alhora que els ciutadans catalans mantenen un distanciament amb les estructures estatals. El 2017, el 40% dels tècnics d'Hisenda estatals establerts a Catalunya –524 dels 1.327– van demanar el trasllat, encara que només 174 ho van aconseguir. De la nova promoció del 2016, 172 dels 201 van ser destinats a Catalunya de manera forçosa.

La immensa majoria d'alts funcionaris són de fora i això fa que se'n vagin quan en tenen l'oportunitat. Per tant, la xifra de treballadors públics d'origen encara és menor al 5% que hi ha al país. De la mateixa manera, en justícia, només dos advocats de l'estat de la darrera promoció van

triar Catalunya i les cinc darreres destinacions elegides per a treballar als jutjats són a Catalunya i al País Basc. Per tant, toca anar-hi qui té menys mèrits o menys experiència.

D'una altra banda, la participació de principatins, valencians i balears és molt menor en la configuració de l'estat espanyol. Per exemple, en el cas de la Guàrdia Civil, poc més d'un 8% del cos és nascut als Països Catalans. En la darrera promoció, només ho era un 12,7% dels aspirants.

En gran part pot ser degut a la percepció que es té del cos. A Catalunya es valorava amb un 3,87 la policia espanyola i la Guàrdia Civil, i més d'un 50% els suspèien. En canvi, al conjunt de l'estat espanyol, en la darrera enquesta del CIS, eren de les institucions més valorades, amb una mitjana de 6.

La diferència entre el pes real i el que es correspondria a la població és clara, tant al País Valencià, com les Illes Balears i Catalunya. En el cas del Principat es podria argumentar que n'és una causa el fet de tenir els Mossos d'Esquadra, però hi ha més dades que apunten en aquesta línia.

Per exemple, en la darrera convocatòria que s'ha fet de l'exèrcit, només un 2,9% dels aspirants eren catalans i són per sota també els del País Valencià i les Illes Balears. En canvi, Andalusia, Castella i Lleó i Madrid sumaven el 56% de les sol·licituds, tot i tenir una població del 37% del total.

Gran part de la societat no se sent identificada amb la construcció de l'estat espan-

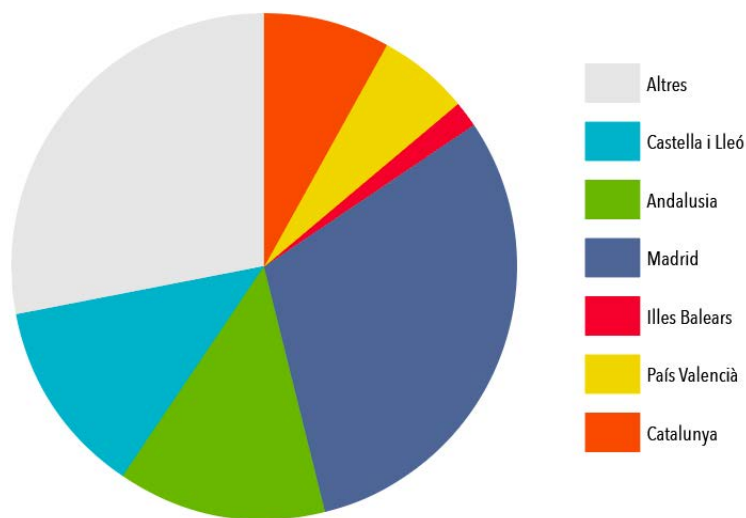
yol i evita de formar-ne part, un recel que no es troba en uns altres territoris. Alguns dels factors principals són que una part important de la població se sent més catalana o només catalana; l'actitud d'alguns sectors de l'estat espanyol, com els vincles de la policia amb l'extrema dreta; els casos de discriminació lingüística; una diplomàcia exterior centrada a combatre l'independentisme; i la poli-

tització de la justícia amb un tarannà conservador i anti-catalanista.

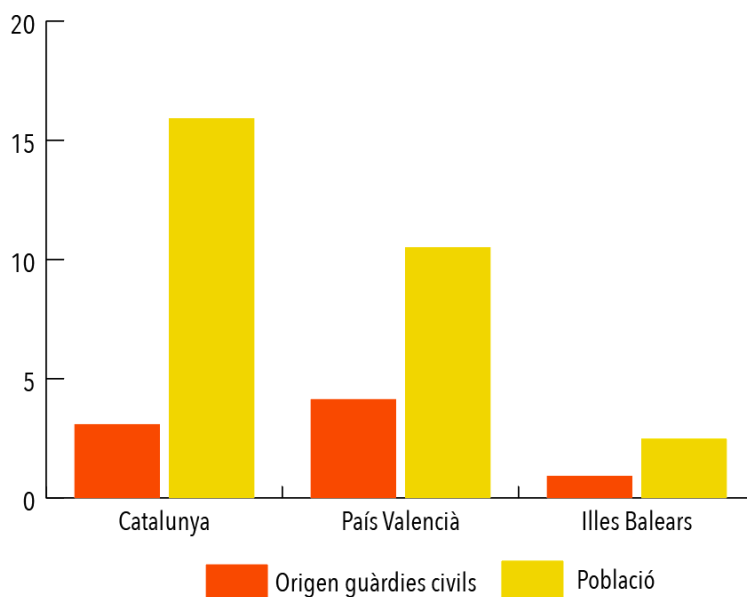
El distanciament és més gran a Catalunya. Però tant a les Illes Balears com al País Valencià també creix com més va més la consciència d'un tracte injust: en llengua, en cultura i especialment en finançament i infraestructures.

Aquest procés és paral·lel al de centralització, que

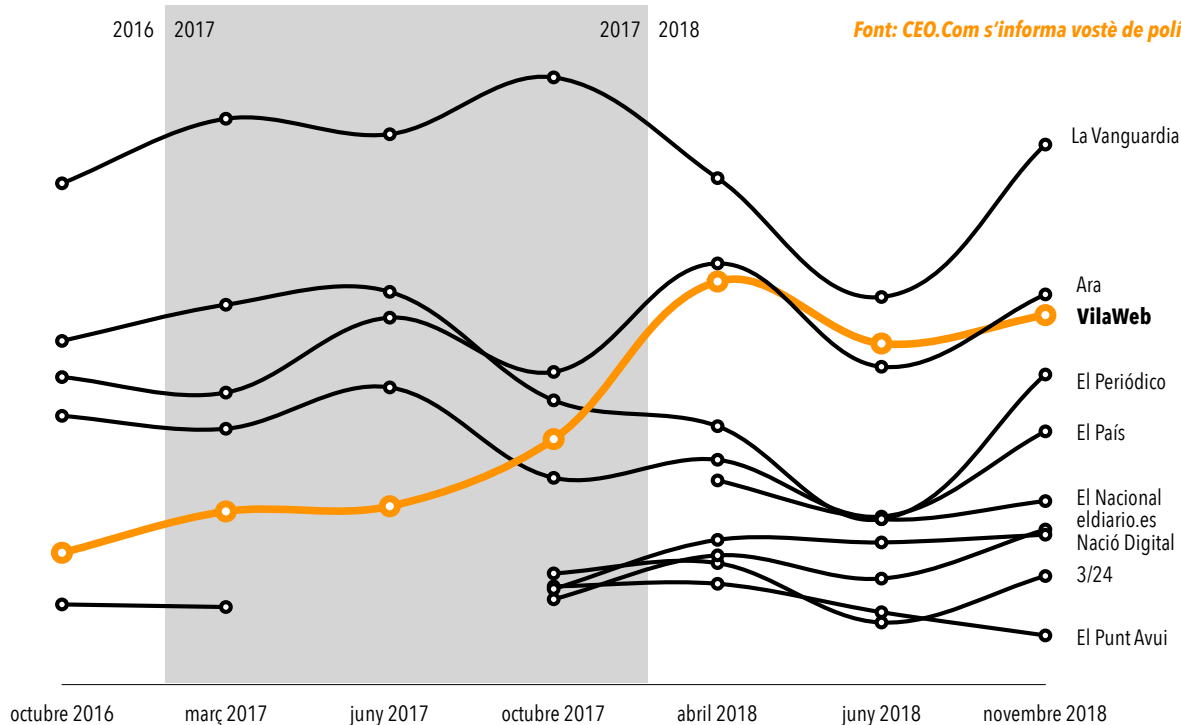
s'ha mantingut imparable, malgrat un discurs més o menys amable segons els governants, amb una pèrdua progressiva del poder polític i econòmic, i per tant, de la capacitat de reacció. En gran part, el futur dels territoris dels Països Catalans depenen de la capacitat de crear alternatives i forjar resistència mentre el procés de centralització es manté inalterable. ■

Ministres per origen. Extret de 'Los ministros de la España democrática', de Juan Rodríguez Teruel (2011). vw

Percentatge del lloc de naixement del total de guàrdies civils l'abril de 2017. vw

El CEO reafirma el lideratge digital de VilaWeb

Baròmetre Per primer vegada VilaWeb Paper entra en el llistat dels diaris més llegits

REDACCIÓ

La tercera onada del Baròmetre d'Opinió del CEO reafirma el lideratge de VilaWeb entre els diaris digitals editats a Catalunya i consolida les xifres aconseguides durant el 2018.

VilaWeb és ara mateix el tercer diari més llegit de Catalunya, i l'Ara recupera la segona posició. Davant de tots dos, només hi ha La Vanguardia. Entre els diaris estrictament digitals, Eldiario.es supera per primer vegada Nació Digital, i El Nacional consolida la seua posició com a sisè mitjà, després d'El Periódico i El País.

VilaWeb Paper entra per primer vegada

En aquesta onada del CEO, per primer vegada ha entrat, en l'apartat de diaris en paper, l'edició en PDF de VilaWeb, VilaWeb Paper. VilaWeb Paper arriba cada nit als subscriptors del diari a les deu, tret dels dissabtes, i els divendres es publica en obert per a tots els lectors. Per primera vegada al CEO, els entrevistats esmenten aquesta edició de VilaWeb –que va començar fa poc més d'un any– en la resposta sobre les preferències de diari en paper.

En aquesta onada del CEO, per primer vegada ha entrat, en l'apartat de diaris en paper, l'edició en PDF de VilaWeb

7 DIES

{ La selecció de la setmana { 19-23 de novembre

Dimarts 20.

Espanya i el franquisme que perviu: una anomalia europea

EFE

Dimecres 21.

Vicent Torrent: 'El tio Canya continua a l'UVI'

CEDIDA

Divendres 23.

Albert Sánchez Piñol: 'Hem de fer una república? Hem de fer una revolució!'

ALBERT SALAMÉ

ALBERT SÁNCHEZ PIÑOL

‘Hem de fer una república? Hem de fer una revolució!’

Publica una nova novel·la fantàstica, ‘Fungus. El rei dels Pirineus’, amb la idea del poder com a tema de fons

ALBERT SALAMÉ

MONTSERRAT SERRA

Hem trobat l'escriptor Albert Sánchez Piñol ambiciós i excitat. Publica *Fungus. El rei dels Pirineus* (la Campana), una nova novel·la fantàstica, que s'emparenta amb *La pell freda* i *Pandora al Congo*, però que s'ha de convertir en una nissaga que pot ser llarga. Sánchez Piñol situa *Fungus* al

Pirineu, en una vall feréstega, a final de la segona meitat del segle XIX. Allí prenen vida accidentalment uns monstres en forma de bolets enormes, de dos metres, amb braços i cames plens de ramificacions, amb una boca plena d'espines i una llengua de sis metres. No parlen ni expressen emocions, però capten els

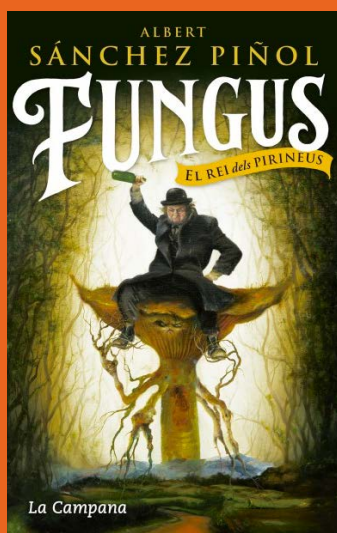
sentiments dels humans i, d'acord amb aquests sentiments, reaccionen.

El gran tema de què tracta Albert Sánchez Piñol en aquesta primera part de *Fungus* és precisament la idea del poder. ‘El tema és qui mana a qui’, diu. ‘L’essència de la novel·la és això: la gent no és conscient del poder que té.’ I ho

**No sóc un polític,
jo escric narrativa,
però sóc un ciutadà
d'aquest país, que
m'agradaria que fos
una república**

Coberta de la novel·la fantàstica
'Fungus. El rei dels Pirineus',
d'Albert Sánchez Piñol,
publicada per la Campana.

rebla: 'Els fungus ens parlen de si és possible deslliurar-nos del poder, entès com a relació de domini, i construir una societat igualitària.'

L'artista Quim Hereu ha creat una imatge pròpia per al llibre, que es pot veure a la coberta, en tot de dibuixos i en una làmina adjunta, a més de les caplletres. La imatge estètica que ens proposa Hereu ens duu al món imaginari dels fungus, en una novel·la que l'autor situa en el subgènere del *western* hivernal. I per què va triar els bolets per construir un nou món imaginari? 'No entenc que unes criatures tan estètiques i atractives de formes i textures com els bolets no hagin tingut més explotació narrativa. A més, simbòlicament, el bolet és la fondària del bosc. I per als catalans, la fal·lera que tenim pels bolets és l'última pulsio que ens queda del caçador recol·lector que vam ser. És aquesta idea que dins el bosc hi ha una cosa meravellosa que ens espera i podem tenir.'

Com que *Fungus* tracta de la idea del poder i la repressió, hem preguntat a Sánchez Piñol pel vincle de la novel·la amb el moment polític que vivim, ara que fa un any de l'1-O i tot allò que va seguir. I així comencem, amb reflexions polítiques d'alta volada, sense pèls a la llengua.

Explica amb recança: 'Després d'escriure *Victus* i *Vae Victus*, una altra derrota! Em va deprimir molt. No tenim cap república, això és una obvietat. Per mi és una derrota, es miri com es miri. I no podem canviar la realitat si no l'assumim abans. Diuen que hem de fer una república. I com l'has de fer, si tens la Guardia Civil al damunt, si tens el govern més lligat que mai, si tens mig govern a la presó i mig a l'exili... Hem de fer una república? Hem de fer una revolució! Així no anem enlloc. Però sobre això, qui hi ha de reflexionar crec que és la societat civil, no pas els governants. Mira on són els governants, en *standby*.

—Vau escriure un article important, fa pocs mesos, 'El tren de la República' (30 de setembre de 2018).

—Sí, jo no me n'he amagat, de què penso, ni ho faré.

—Per què us n'heu d'amagar?

—Hi ha gent que s'estima més no parlar de política. Jo sí. No sóc un polític, jo escric narrativa, però sóc un ciutadà d'aquest país, que m'agradaria que fos una república. No ho haig de callar pas, això. I les bufetades que he rebut: censura a l'estranger, vaig haver de fotre el camp de La Vanguardia... I no formo part de cap partit concret, ni de l'ANC, i així i tot m'ha tocat el rebre. Ho veus, hi ha un poder repressiu. Jo ho tinc claríssim: dins Espanya només pots esperar repressió i opressió. Ara, hi ha un 50% de la societat que això no ho veu clar i això és una putada. Però, és clar, si no ens deixen votar en un referèndum, tenen tots els trumfos a la mà.

—Com que no podem votar, tampoc sabem si és el 50%.

—És clar. Ells compten els comuns directament al 'no', i els vots no són de ningú, són dels ciutadans, deixa'ls que votin! Ahir, dins un taxi, un senyor que parlava castellà i que deia que el procés no era el seu tema, va dir que si hi hagués un referèndum votaria sí. És això que els fa por.

—Feia temps que no us sentia parlar de política.

—És veritat que, com que em va saber tant de greu què va passar fa un any, m'he posat una cuirassa i intento viure d'esquena a tot allò que passa. En el sentit que no puc posar la tele, no puc sentir tertúlies ni a la ràdio ni a la televisió. No ho suporto: uns feixistoides dient-nos 'colpistes' tot el dia, per haver votat! Abans aquest escarni constant no hi era. I em poso de molt mala lluna. El llibre se situa en el pla fantàstic, no parla exactament de la nostra quotidianitat. Tot i que el tema de la novel·la és el poder polític i pots parlar-ne en qualsevol context, tampoc no el volia circumscriure a la nostra realitat, perquè seria rebaixar els personatges i l'argument. Ara, hi

L'essència de la novel·la és això: la gent no és conscient del poder que té

ALBERT SALAMÉ

ha molt de *Fungus* en tot això que ens passa... Home, i tant!

—En tots els vostres llibres hi ha la idea del poder i la repressió, però en aquest cas el poder es tracta d'una manera explícita, des de la primera pàgina, quan es formula la pregunta: 'On rau el poder sobre els homes?'

—Hi ha una lectura que deixo en mans dels lectors, però s'ha de pensar que el món de *Fungus* és un món propi i parla del poder com a tal, no de cap localització concreta del poder polític. És el tema de fons. La novel·la no parla d'uns bolets gegants que caminen. El tema és qui mana a qui. Per això vaig posar la frase del Brossa al principi de tot: «La gent comuna no és conscient del poder que té.» I ara, tornant a la nostra realitat: no entenc que la gent no tingui clara aquesta frase. No la té. Mirem cap amunt i hem de mirar cap avall. Digueu-me un lloc de l'Europa oriental que tingui dos milions de persones mobilitzades. Podríem fer el que volguéssim, però no estem per això.

—Potser estem acostumats a les consignes d'un líder que seguim com un ramat.

—Mira, això que acabem de dir és l'essència del fungus. En antropologia, hi ha dues concepcions del poder polític. Una ve de l'època de Nietzsche: per a ell, el governant és un ésser amb uns atributs personals tan poderosos que es posa al capdavant del seu poble i el duu a la fita històrica, gràcies a la seva força de voluntat. Això és Nietzsche i té diverses formes que arriben fins als nostres dies. L'altra concepció del poder, que a mi m'interessa més, és la del sociòleg Marcel Mauss, que diu tot el contrari: el governant no és res més que el putxinel·li de la gent i quan no fa allò que vol la gent, cau. Al llibre, és el cas del Ric-Ric, l'anarquista que arriba al Pirineu i desperta i desarma els fungus, i s'emborratxa perquè no els pot dominar, perquè acaben fent el que volen i són ells que van cap a la llibertat i cap a la vida, no pas el seu governant, en Ric-Ric. L'essència de la novel·la és

això: la gent no és conscient del poder que té. I per explicar-ho necessitava uns monstres, necessitava els fungus, perquè es pot explicar narrativament millor que amb exemples humans. Allò que importa és què fa la societat. No hi ha ningú a dalt. Els governants són maussians i no nietzschians i ells ho saben. Sempre governen a cop d'enquesta, volen saber què fa la gent, envien globus sonda, perquè si la gent no rep bé una iniciativa, la deixen estar. Jo no sé què passa exactament, perquè la nostra societat està bastant ben vertebrada, hi ha moviments socials molt forts. Potser les coses no han madurat bé...

—Especialista com sou en el període del 1714, heu estudiat molt el poder i la repressió. Amb tot, en el context actual, què n'heu après, de nou, sobre el poder escrivint la novel·la o què heu hagut d'aprendre per escriure-la? Després de l'1-O molts hem descobert què és la repressió d'estat sense miraments, tenir por, preguntar-se fins a on s'està disposat a arribar...

—Crec que un dels problemes va ser justament això. Als anys vuitanta jo havia anat a moltes manifestacions i les comissaries espanyoles tenien molt poques contemplacions. I durant l'1-O em vaig adonar que la gent no ho sabia, això, que havia viscut d'esquena a la repressió. Quan vaig veure els policies vaig pensar: 'No ens faran res, comparat amb aquells!' I en canvi la gent es va deixar impressionar molt per l'uniforme Robocop. Les comissaries dels anys vuitanta no eren les comissaries dels anys seixanta, però tampoc no eren les d'ara. En canvi, el gruix de la societat catalana no estava preparada. Aleshores, la meua crítica és: on havíeu mirat tot aquest temps que no sabíeu què passava? Però *Fungus* no és pas una novel·la sobre el procés.

—Això és ben clar.

—La tesi del llibre és que el poder real és a sota, no pas al damunt. Els de dalt tenen la policia, això és veritat, però això no és tenir el poder, és tenir la força. A mi no em fa por la policia, em fa por

ALBERT SALAMÉ

què pensi la gent. La presa de decisions col·lectiva. Jo quan conec un polític li pregunto per què hi és, en la política. I és un error: els polítics són els últims a qui hem de fer aquesta pregunta, perquè menteixen com respiren. Si t'atures a pensar-hi, només viuen disgustos. L'ofici d'un polític consisteix a rebre insults per Twitter. I això els agrada? Jo crec que els seus al·licients tenen poc a veure amb allò que tradicionalment coneixem com a poder. A ells els fa feliços la fidelitat i l'ovació del seu cercle. No miren els qui els insulten. I repartir. Per a ells és molt important repartir. Si ets polític, tens accés a la caixa. Però no ho acabo de veure clar.

—És la frase del Ric-Ric quan s'adona de la sensació de tenir poder: ser immune, omnipotent i arrogant.

—Mira, la relació amorosa que hi ha en la novel·la queda interrompuda perquè irromp el poder, el monstre, el fungus.

Als polítics els fa feliços la fidelitat i l'ovació del seu cercle. No miren els qui els insulten

La novel·la és plena de metàfores, dins un relat coherent i fantasiós

Ella li diu que el fungus no és cap bolet, que el deixi, que no li durà res de bo, el durà a la perdició. I què impedeix al Ric-Ric de quedar-se amb la dona que estima? La reflexió: 'Jo no havia tingut mai res i ara tinc el poder, tinc quatre fungus que em segueixen allà on vaig. I em dius que ho deixi? Doncs no.' Prefereix el poder a l'amor. El poder és aquesta cosa. I això ho pots vincular a qualsevol context. Quanta gent que coneixem pre-

feriria enfilar-se a sobre del bolet gegant que quedar-se amb l'adorable Mailís? La novel·la és plena de metàfores, dins un relat coherent i fantasiós.

—Els fungus arriben a fer molta por.

—El poder fa por. Perquè ells són adorables, en el fons. Si no els atakes, si no defensen ningú, no fan mal. Ara, són indomesticables i van a la seva, sí. És una altra humanitat. Fixeu-vos la quantitat d'utopies adorables que hem construït els humans. Poseu-hi el nom que vulgueu: anarquisme, socialisme..., idees de com construir una societat perfecta. Com és possible que la humanitat, que ha concebut ideals tan magnífics, fins i tot les religions (no n'hi ha cap que et digui que matis el teu germà), i mira com hem acabat, hem generat unes violències extraordinàries.

—Fungus és el món de l'alta muntanya, feréstega, dura, gens bucòlica; és un món d'homes bruts i desordenats... Però hi ha el personatge que encarna l'humanisme: la mestra, té llibres a casa, és neta i endreçada. No deu ser una casualitat que sigui una dona.

—No! I a més és mare de l'Alban, un nen deficient. Ella és molt important. Ha conviscut amb els fungus. Els coneix i farà de traductora, de pont entre la humanitat i els fungus. I ella veu que els falta la capacitat simbòlica (no sabran mai què és la poesia, no tindran mai la capacitat de fer utopies) i que estan condemnats a viure la realitat.

—I dieu que comenceu una nissaga amb Fungus?

—Aquest primer volum és la presentació dels personatges, dels fungus i del Petitó [és més petit que els altres fungus i més mogut]. El Petitó es converteix en un governant que no vol governar. Entra en la política dient una mentida, cosa que és molt difícil amb els fungus, perquè et llegeixen l'ànima, et llegeixen les emocions.

—Per què els heu posat boca si no poden parlar?

—No poden parlar però poden matar. La boca és una arma. No necessiten menjar, amb una mica de pluja s'alimenten. Hi ha un aparell estètic i narratiu en tot això. I tenen una llengua molt llarga, que mostra una gran ferocitat... Jo no volia crear unes criatures celestials: tenen les seves contradiccions i les seves lletgeses per dir-ho així. I espera que això evolucioni. M'interessa la seva concepció del poder. Pels fungus, algú que vol manar és un boig o és un malalt. I el Petitó haurà de regir una societat que no admet que la governin. Però al mateix temps, aquesta societat haurà de negociar amb els humans. En aquest primer llibre, es tanquen les trames narratives, però queden els personatges oberts, perquè es projectin més endavant.

—Amb la Mailís introduïu el tema del perdó.

—A mi em van educar els claretians i, vulgues que no, em van donar lliçons religioses. El que m'impresiona molt del perdó és que no pots perdonar si primer no et demanen perdó. Si algú no està penedit, com vols perdonar-lo? Però aquí hi ha una cosa que queda oberta: que hi ha un principi religiós, quan el Borni [el primer fungus que en Ric-Ric desvetlla i desarrepla accidentalment] diu al Ric-Ric: 'Segons la vostra religió, un home va ser ofert a tota la humanitat. Però el que ha passat aquí és que tota la humanitat ha estat oferta a un sol home: tu. I què has fet amb aquesta humanitat?' Això és bestial, perquè un personatge tragicòmic com ell rondarà pel món i tota la humanitat li demanarà comptes. De què? D'un dia que es va entrompar i del qual no pot donar explicacions. I queden moltes portes obertes que transcendeixen el fet polític, per anar cap a altres llocs.

—Quan vau decidir que seria una nissaga, quan havíeu començat a escriure el llibre?

—Abans. Jo no començo mai un llibre fins que és acabat. Fins que no el tinc tot al cap, no m'hi poso. Perquè, saps quantes reescriptures ha tingut? Saps quanta documentació he arribat a fer

sobre l'Exposició Universal del 1888? I no la vaig utilitzar, perquè no tracta d'això, la novel·la. La novel·la és un *western* hivernal, que passa a la segona meitat del segle XIX en un lloc de frontera. Un *western* és això.

—És una novel·la àcrata?

—És molt més que àcrata...

—Doncs aquest nou món dels fungus, aquesta nova societat, quina ideologia adoptarà?

—No, no, són fungus. És un món nou. La gràcia és aquesta.

—Us inventareu la societat de dalt a baix? Però bé agafareu referents...

—Ells. La gràcia de la fantasia és que pots construir la història des de zero gairebé. Ells construiran el seu món, un món nou. Inventar-se un monstre nou té molt de mèrit, no n'hi ha gaires. Si pregunto pels monstres que coneixes que s'hagin consolidat en la narrativa, em parlaràs dels vampirs, els homes llop, i si han perdurat és per alguna cosa. No sé on vaig llegir una curiositat: els anys de prosperitat econòmica hi ha més relats de vampirs. Els anys de crisi, hi ha més relats de zombis. En el substrat d'això trobem que quan les coses van bé, sempre hi ha algú que et xucla; quan les coses van malament, el meu veí em pot fotre, el meu veí és un enemic, un veí que s'ha convertit en un mort vivent. Això t'ho deia perquè si la figura d'un monstre perdura en la narrativa és per alguna cosa. Per això és tan difícil de construir-lo. I de monstres moderns n'hi ha molt pocs: Alien potser ha tingut una certa continuïtat. Si hi ha una cosa que farà perviure els fungus, és com ells construeixen una societat que nosaltres hem estat incapaços de construir. Com són realment isocràtics. De manera que els fungus ens parlen de si és possible d'alliberar-nos del poder, entès com a relació de domini, i construir una societat igualitària. Cosa que no han fet els humans, i mira que han tingut temps! Nosaltres hem fet molts assajos per a construir societats noves i no funcionen. Però jo no volia que això fos un assaig intel·lectual, és una novel·la. ■

La novel·la és un 'western' hivernal, que passa a la segona meitat del segle XIX en un lloc de frontera

Hem fet molts assajos per a construir societats noves i no funcionen. Però jo no volia que això fos un assaig intel·lectual, és una novel·la

JORDI BORJA

‘Teníem una certa capacitat de controlar la policia franquista’

Entrevista amb el fundador de Bandera Roja, ara que se celebren els 50 anys d'aquesta organització antifranquista

ANDREU BARNILS

Jordi Borja (1941) acaba de publicar el llibre *Bandera Roja. Del maig del 68 a l'inici de la transició* (Edicions 62). Bandera Roja va ser una organització antifranquista que ell, Jordi Solé Tura i més universitaris van fundar ara fa cinquanta anys a Barcelona, el setembre del 1968. Segons Borja, aquest és el primer llibre que es publica sobre Bandera Roja (BR), ‘tot i que el periodista Pere Meroño en tindria un a punt’. I ja és ben estrany, tan poca bibliografia, perquè poques organitzacions han arribat a tenir membres tan influents. Manuel Castells, Josep Ramoneda, Eulàlia Vintró, Ferran Mascarell, Alfons Comín, Marina Subirats, Manuel Campo Vidal i fins i tot Josep Oliu, ara al Banc de Sabadell, van militar o col·laborar amb Bandera Roja. I només en són un exemple. Bandera Roja va ser un autèntic planter de dirigents de la transició. El fundador de Bandera Roja, Jordi Borja, que ha acabat fundant els comuns d'Ada Colau, rep VilaWeb a casa seva, al Poblenou de Barcelona, per a parlar del seu llibre.

—Per què tanta gent de Bandera Roja ha acabat ben situada després? La llista de noms impressiona: Jordi Borja, Antoni Castells, Josep Oliu, Ferran Mascarell, Eulàlia Vintró, Manuel Campo Vidal, Marina Subirats, Jordi Solé Tura, Josep Ramoneda, etc.

—Alguns ja destacaven, com Castells i Solé Tura. I altres ja es veia que ho farien, i van derivar cap a sectors professionals. L'altre dia vaig dinar amb Toni Castells i dèiem: bé, Pep Oliu (Banc Sabadell) ben bé no ho era. Oliu va estar a la UER, que era el nostre front a les universitats. Això sí. Hi era al començament. Però és cert que la immensa majoria dels membres de Bandera Roja, inclosos els de barris populars, o treballadors de fàbrica, com els de Pegaso, han tingut una certa carrera professional. Potser perquè la immensa majoria de Bandera Roja no tenien vocació de polític professional.

*En el moment de
màxima esplendor
devíem ser uns cinc-
cents membres*

Coberta del llibre 'Bandera Roja. Del maig del 68 a l'inici de la transició', de Jordi Borja, publicat per Edicions 62.

—Home, alguns sí: Mascarell, sí. Castells, també.

—Fins i tot aquests, que tenen una carrera política, han fet política amb una base professional. Han destacat intel·lectualment. Castells és un excel·lent economista. Mascarell és expert en polítiques culturals. Ahir mateix vaig rebre un correu electrònic de Ferran Mascarell on em deia que és a Bandera Roja on ell va aprendre tantes coses.

—El setembre de 1969 es funda Bandera Roja a l'Eixample de Barcelona. Ara fa cinquanta anys.

—Era sobretot gent d'universitats. Unes desenes d'estudiants que acabaven la carrera. Gent de vint-i-tants anys. Tots per sota dels trenta. Tots menys Jordi Solé Tura, que en tenia trenta-vuit. I Alfons Comín, que després va venir i també en tenia més de trenta. En el moment de màxima esplendor devíem ser uns cinc-cents membres. El secretariat es reunia almenys dues vegades la setmana. I el Comitè Polític, una vegada el mes.

—Bandera Roja, quina ideologia tenia?

—No és que no hi hagués ideologia. N'hi havia. Però en un segon pla. La ideologia era en un segon pla, però formava part de la formació. Es considerava bo tenir certa idea de marxisme, d'història política i social. Una part important tenia un cert corrent revolucionari, de voler transformar el capitalisme cap a formes socialistes. I alguns es van inspirar en el maoisme. Simpaties per Trotski i encara més per Rosa Luxemburg. Hi havia admiració de la resistència del PCE o Bloc Obrer Camperol (més per Maurin que per Nin). Però no hi havia discussions de debat ideològic. Ens movíem per analitzar la situació política. Bandera Roja no tenia una gran estratègia, perquè la nostra idea era democràcia, república i para de comptar.

—Es votaven, els càrrecs?

—No. No es votava. No hi havia secretari general. Jo feia l'ordre del dia. El nucli del secretariat era Enric Solé, Manel

Pujadas, Ignasi Faura, Maimó, Solé Tura, Antoni Comín, jo, etc.

—Bandera Roja, d'origen universitari, va fer més agitació cultural que no pas vagues?

—Vagues també. Vam fer la primera vaga de mestres. I manifestacions.

—N'expliqueu una al llibre. Manifestació llampec de cent persones. Molt interessant.

—En vam fer moltes, d'aquestes. I una d'important, especialment. 1969. Estat d'excepció. Jo, buscat per la policia. Detencions. Moment molt difícil. Però vam decidir de fer-la igualment. I vam pensar de fer una manifestació no tant per tenir impacte a la ciutat, sinó per donar força i cohesió a nosaltres mateixos. I que una part de la població veiés que hi havia resistència. I la vam fer amb CCOO. Nosaltres teníem una certa capacitat de controlar la policia franquista a partir d'un petit nucli que hi havia a la Telefònica.

—Com? Sabíeu què es deien els policies per telèfon?

—En alguna ocasió, com aquella, vam tenir la policia franquista totalment controlada. Vam dir, busquem un lloc molt cèntric, per que no sigui el clàssic de la plaça de Universitat, o la d'Urquinaona. I vam començar al capdavant de la Rambla. Escudellers.

—Ara també ens aniria bé de tenir a la policia controlada, senyor Borja.

—Doncs aleshores va anar així, i va anar molt bé. Actes com aquests eren per a dir: que vegin que no tenim por. Superem la por. Vam intentar fer accions (manifestacions, assemblees il·legals) però procurant de preservar al màxim els militants. Va haver-hi detencions, i persones a la presó, però.

—Per exemple, vos vau estar-hi uns mesos a la presó. Realment xocant que estiguéssiu sota ordre de crida i cerca... essent tècnic de l'Ajuntament de Barcelona! I professor a la

universitat. Aquesta policia no sabia cercar...

—Tota era una farsa. Anaven a casa dels pares i demanaven a la meva mare: quan arribi el fill ens avisa. [Riu.] A mi a l'sjuntament em va fitxar en Subies, bon arquitecte. I degà del col·legi d'arquitectes. Una persona liberal. No feia antifranquisme. Però ben decent. No els ho vaig explicar. A la universitat em crien Claudio Esteve Fabregat i en Gomà. I a ells sí que els ho vaig explicar. I em van dir: tranquil.

—I com us van detenir?

—Jo tenia la residència a França. I els primers anys entrava i sortia amb papers falsos. Per la muntanya o amb cotxe. I un dia, passant amb cotxe, em van detenir a la frontera. Uns dies a Jefatura. Torturar, no em van torturar. Cops i amenaces. Creaven l'ambient que et podien fer el que volien. I jo no els vaig dir res de res. Cap nom. I recordo un cap que diu: 'Deixeu-lo, aquest no parlarà. És dels formats per Miguel Núñez [cosa falsa] i és com Xavier Folch i Boix, militants del PSUC. I aquests no parlen.'

—Bandera Roja i catalanisme. Dieu que no tenien proposta. Al cap hi teníeu unes altres coses, expliqueu.

—No és que Bandera Roja no hi pensés, en el catalanisme. És que no hi pensava ningú! A Bandera Roja molta gent era catalanista. Més o menys independentistes. Tots per l'autodeterminació. Però no hi havia mobilització política per aquest tema. No és que Bandera Roja menyspreés el catalanisme. És que no hi havia activitat política. El partit més en la pràctica catalanista era el PSUC. Feia moltes coses en català. Té mèrit. Però no només no vam pensar a fer catalanisme. A Bandera Roja tampoc no vam fer feminisme ni ecologisme. I això era molt del Maig del 1968. I el maig del 68 a nosaltres ens havia marcat. Però no ho havíem incorporat a l'activitat.

—El maig del 1968 francès i Bandera Roja, quina relació tenien?

—Bandera Roja és, més que la lletra, la música del Maig del 1968. El maig del 1968 va ser com una renovació de la vida política. Fins al punt que els partits clàssics es van intentar adaptar al moment. Més participatius, més transparents. O van sortir forces noves. Passa que el discurs revolucionari d'aquest partits no es corresponia amb la realitat. En canvi la revolució sí que va ser sòcio-cultural. Va tenir un impacte sobre la vida política.

—Bandera Roja, com a col·lectiu, quin llegat ha deixat?

—Dues o tres característiques. La gent de Bandera Roja, més o menys, es van qualificar molt professionalment. Dos. Nosaltres no érem partidaris d'enviar gent als barris. El moviment obrer l'han d'encapçalar els obrers. No els universitaris fent d'obrers. Alguns partits enviaven joves a fer i viure d'obrers. I tots acabaven malament. I creaven inseguretat més que una altra cosa. Cadascú ha de fer la política des d'allà on és. Tres: les ordres no eren piramidals. Per tant, la gent d'Ensenyament ja sabien com es feien les coses. No calia que rebessin ordres. Ells sabran. La gent es va formar molt, principalment en anàlisi política i econòmica. I prenen decisions. Tothom era al front de lluita. I de seguida van aprendre que en una assemblea de veïns no pots fer un discurs revolucionari. Els espantaràs.

—Com és que Bandera Roja acaba entrant al PSUC?

—Perquè hi havia una nova situació política. El PSUC s'havia reforçat molt, després de la crisi dels seixanta. Van tenir la iniciativa de l'Assemblea de Catalunya. El franquisme s'acabava. I vam dir: Escolta, quedarem com unes cosetes molt a la base. Vam veure que si volíem intervenir en el procés polític havíem d'entrar al PSC o al PSUC. Ignasi Faura, ara a l'ANC, en canvi, i una altra colla, van decidir de continuar a Bandera Roja i no van entrar al PSUC. L'altre dia m'ho va dir: els vaig deixar quan vam anar a unes eleccions tots sols i no vam obtenir cap diputat a tot Espanya. III

Bandera Roja és, més que la lletra, la música del Maig del 1968

Nosaltres no érem partidaris d'enviar gent als barris. El moviment obrer l'han d'encapçalar els obrers

VICENT TORRENT

‘El tio Canya continua a l’UVI’

Entrevista a Vicent Torrent, Premi Honorífic Carles Santos de la Música Valenciana

CEDIDA

PAU BENAVENT

Darrere el premi honorífic dels primers Premis Carles Santos de la Música Valenciana hi ha el compositor de ‘Tio Canya’ i el lletrista de ‘Quan el mal ve d’Almansa’ d’Al Tall. Però, sobretot,

hi ha un mestre, intèrpret i etnomusicòleg que ha fet escola amb les seues idees, projectes i reflexions. Un agitador cultural incombustible que ha dedicat la vida a actualitzar la música tradicional.

Vicent Torrent és l’artífex d’una de les joies més preuades de la cultura popular: la Fonoteca de Materials. Va aprendre català a divuit anys i va prendre consciència de país a Iratxe i Salamanca, mentre estudiava per a

Al·lucinàvem amb el nivell d'ús del català en àmbits que per a nosaltres eren insòlits

Vam ser els primers d'implantar el folk ací, a València. Tota una experiència

escolapi. Es declara fill del Maig del 68 i alumne de Joan Fuster. Té el cor dividit entre els discs *Quan el mal ve d'Almansa* i *Tocs i Vares*. d'Al Tall i, si ha d'escollir una cançó, en tria dues: 'Obriu cabretes' i 'La colometa'.

L'hem visitat per descobrir què s'amaga darrere un dels personatges més destacats i decisius de la cultura popular.

—Com vau començar en el món de la música?

—Quan descobrí Raimon. Jo estudiava per a escolapi a Iratxe, al peu del Montejurra. La meua germana em dugué un disc xicotet, i em va dir: a València ha eixit un xic que li diuen Raimon que canta cançons modernes en valencià. I quan ho sentírem, el cervell ens va fer una alerta: ací què passa? Li vaig demanar una guitarreta i comencí a fer cançons com botifarres, en valencià, però allò no passà dels amics i els companys de l'Escola Pia.

—Quina és la primera cançó que vau escriure?

—La primera va ser 'L'aigua que bull'. Moltes de les cançons que feia tenien missatge religiós, però aquesta era més metafísica, tenia pocs acords i la lletra era una reflexió un poc platònica, que jo em sentia presoner dins el meu cos, i en canvi, veia que a la natura tot era més lliure. Allò de la consciència de les persones humanes... Mira, m'agafà així.

—Com vau prendre consciència lingüística?

—A Iratxe, al primer curs de filosofia. El meu company Ricardo Tormo i jo ens apuntàrem als cursos de valencià de Lo Rat Penat a distància, perquè al seminari hi havia gent de Catalunya, i al·lucinàvem amb el nivell d'ús del català en àmbits que per a nosaltres eren insòlits, les misses es feien en català, quan venien les famílies de visita. No sabíem que eixes coses es podien fer. A més, el company Enric Ferrer Olivares, de Gandia, ens encaminava, ens feia

saber, per exemple, que existia un tal Joan Fuster, que havia eixit un llibre que es deia *Nosaltres, els valencians*. Ens posà les piles i començàrem a descobrir i a descobrir.

—Vau acabar la carrera eclesiàstica?

—A Eduardo Tormo i a mi ens van deixar al mig del carrer a Salamanca perquè estàvem revolucionats, per avalotadors. Érem a prop del maig del 68 i a la biblioteca arribava la revista Cuadernos para el Diálogo i alguna altra revista que se n'eixia de mare, llegies coses que no havies llegit mai a la vida i el cervell mamprengué a obrir-se a un món i a uns anhels de canviar el sistema i els valors d'aquesta vida, de fer la revolució, anàvem embalat. Anàvem a assemblees a la universitat, a pisos d'estudiants on feien reunions clandestines i, a més, fumàvem... Doncs ens van fer fora, gràcies a Déu, un any abans de cantar missa. Vaig vindre cap ací a 23 anys i l'època era explosiva, seguíem la mateixa marxa amb assemblees a la universitat, el moviment obrer i els grups escoltes, on vaig entrar amb el meu germà.

—Una vegada ací, vau muntar l'Equip València Folk, el germen d'Al Tall.

—Sí, vam muntar un grup als escoltes. Un dia vam anar a la Cova del Drac de Barcelona, on actuava el Gup de Folk i al·lucinàrem amb tot allò. De seguida, vam començar a treballar, més enllà dels escoltes. Vam fer l'Equip València Folk, que va ser la meua primera activitat amb una incidència pública. Va ser una experiència forta perquè tots els dimarts tocàvem al Micalet, vam fer moltes actuacions per a col·legis majors, parròquies *progres*, algun ateneu i en alguna plaça, fins i tot. Fèiem el repertori del Grup de Folk, alguna cançó tradicional d'ací i alguna nostra que, després, va passar a Al Tall, com per exemple, la 'Cançó de batre' o 'La mel', del primer disc. Va durar tres o quatre anys, açò va fer que isqueren molts grups de folk per tot el país. Vam ser els primers d'implantar tot açò ací, a València. Tota una experiència.

Hem arribat a formular per què no ens agrada gaire tot açò, hem fet més reflexions sobre què és el folklorisme i la folklorització

CEDIDA

—Vau crear Al Tall amb Miquel Gil i Manolo Miralles i va fer una maqueta per a Edigsa. Seguíeu la teoria de la 'riproposta', que, per dir-ho resumidament, és una reflexió que serveix per a actualitzar les músiques tradicionals.

—Eixa reflexió es va reproduir en llocs diferents d'Europa, independentment i sense connexions. La idea era clara. Nosaltres érem fills del moviment folk americà, vehiculat per mitjà del Grup de Folk. I arribà un moment, ja en l'Equip València Folk, que la reflexió començava a prendre cos, els americans feien un folk fantàstic que ens agradava molt, ells parlaven dels seus problemes, de la guerra del Vietnam, la segregació dels negres i de les coses d'allà. Aviat ens vam adonar que nosaltres també podíem fer el 'Caragol trau banya' i afegir-hi copletes que ens paregueren bé. A més, ells ho feien seguint unes certes arrels musicals que funcionaven allà, però nosaltres vivíem ací i ací hi ha unes arrels musicals diferents. No hem de fer unes músiques amb aroma country, sinó que cal atendre com canten i toquen ací. Amb Al Tall

ja entràrem en eixa concepció clara de fer una cançó, sobretot, ni folklòrica ni populista.

—Per què teníeu la necessitat d'allunyar-vos del folklore?

—Hi jugava l'aroma. La veritat és que el folklore, tal com ens arribà de la mà d'Educación y Descanso, Sección femenina i els grups de danses, era una cosa que no ens atreïa gens ni mica. Era com fer un museu, molt fluixet moltes voltes, ballaven en entaulats, disfressats d'antics. Després hem arribat a formular per què no ens agrada gaire tot açò, hem fet més reflexions sobre què és el folklorisme i la folklorització. Hui dia els grups de danses han evolucionat, isqué Alimara i altres que han fet coses d'una manera diferent i interessant, però en el fons, continua oferint-se per al consum un 'producte' no comestible al segle XX ni al XXI. Açò està molt bé, precisament, per a conservar, per a recordar unes èpoques antigues, és curiós i bonic de saber, però no per a viure hui dia.

—Amb Al Tall heu fet divuit discs i centenars de concerts, què us ha representat?

—Ha representat la meua vida, ha estat una meravella, a Al Tall li he donat tant com he pogut i n'estic orgullós. Tot i que fa cinc anys que vam tancar el grup i que estic jubilat, continue xuclant i vivint d'Al Tall, perquè ens porten com cagalló per séquia amb tant d'homenatge i tanta cosa. Et criden d'un sopar Estellés i cantes quatre cançons, cantem en actes reivindicatius, etc. Continue vivint d'Al Tall.

—L'any 1971 va publicar *Rosa Perduda*, el vostre primer i únic disc en solitari.

—El disc personal va ser un caprici de vivències i coses meues. Em va eixir posar-me a escriure cançons d'amor i desamor, però vaig veure que no podia donar la cara a Al Tall amb aquests continguts de to més intimista.

—D'entre totes les cançons que heu fet, destaca el vaixell insígnia d'Al Tall, 'Tio Canya', que relata una vivència força personal. No deixarà mai de cantar-se?

—Ja estaria bé que deixàrem de cantar-la i que fora quasi folklore, recordar històries passades i malsons, però no. Tenim una tendència –tots, no tan sols la població, sinó també els polítics de la cosa lingüística i els intel·lectuals– a voler que tot siga normal, però la llengua no està en una situació normal, ni de bon tros, la llengua està en una situació molt precària. El tio Canya continua a l'UVI, vulguem o no vulguem, per tant, el tio Canya no ha mort, com ha dit algú. Ja ens agradaria que fóra una història, així, de museu etnològic.

—L'any 1984 va promoure els Tallers de Música Popular, una estratègia per a recollir cançons que va nodrir la Fonoteca de Materials amb 15.000 àudios de 200 pobles, un dels arxius sonors més potents de la Mediterrània. Com va sorgir la idea?

—Perquè no teníem informació, malgrat els cançoners existents. Al Tall teníem una necessitat tremenda d'apren-

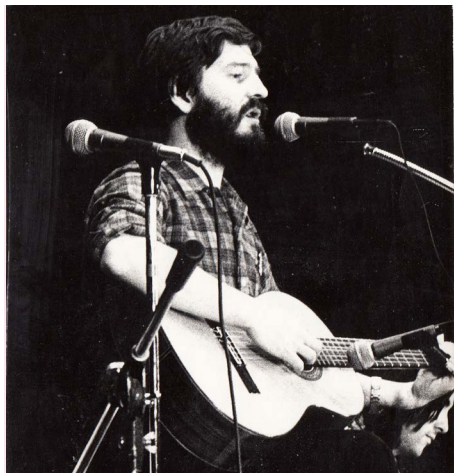

Vicent Torrent tocant la xirimita a la plaça de bous de València, durant l'homenatge a Joan Fuster. CEDIDA

dre a fer música com la feia la gent per ací. Senties cantar la gent major o l'avi de Maite, la meua muller, que ens ensenyà 'Som de la Pelitrúmpeli', 'Les penes són' i 'El xicot canta molt bé', i veies que hi havia molta informació musico-social que no eixia a les partitures. I vaig tenir una idea: a l'escola de Benifaió, vaig fer una avaluació de música per equips, havien d'enregistrar les cançons que cantaven les persones majors i demanar-los per què i quan ho cantaven. Allò era un escàndol, perquè hi havia una barbaritat de cançons i moltes coses que no eren als cançoners, hi havia un nivell d'estil, de cantar, de fer ornaments, d'afinar, que allò era una meravella. Vaig provar de generalitzar aquesta experiència de Benifaió, però en alguns llocs no va reeixir i, per sorpresa,

Tenim una tendència a voler que tot siga normal, però la llengua no està en una situació normal, ni de bon tros

Vicent Torrent, al Teatre Princesa de València. CEDIDA

Vicent Torrent, l'any 1978. CEDIDA

Vicent Torrent, amb el guardó. CEDIDA

m'agafaren el projecte a la Conselleria d'Educació. Baltasar Vives, director general d'Educació Bàsica, em va dir que, a més de la recerca, començaríem a fer els discs de la Fonoteca. I així va ser, vam continuar eixa dinàmica de treball i vam fer la base de la Fonoteca de Materials.

—Què se sent després d'haver vist l'impacte dels tallers i la fonoteca, com a mínim, a l'escola?

—Jo estic orgullós d'haver-ho fet. Jo-semi Sánchez i jo hi vam treballar moltíssim. El resultat és una eina que ja ens hauria agradat tenir quan començàrem amb Al Tall. Pense que hi ha un fons d'informació per a fer immersió lingüística, social i musical, per a escoltar, per a imitar i traure eixos sabors i eixes maneres de fer de la gent major. També us diria que la fonoteca està un poc estancada i que la feina de camp no s'ha d'abandonar mai, la memòria baixa molt a poquet a poquet, hi ha molta informació. Cal continuar la fonoteca i posar-la a disposició de la gent, fer recordatoris potents perquè la gent sàpiga que existeix i facilitar-ne l'accés. Per exemple, penjar-la a internet.

—Quina és la situació actual de la música tradicional?

—Si ho mirem amb la perspectiva dels últims cinquanta anys, la música tradicional valenciana ha fet un esclat espectacular, a tots els nivells. S'ha tornat a usar, s'han perdut vergonyes, comença a no caldre disfressar-se d'antic per cantar d'eixa manera, ans al contrari. Al Tall hem fecundat idees, de mica en mica es va transformant la mentalitat, però no hem seduït gaires músics ni grups per a fer música popular amb el llenguatge tradicional, música corrent, assimilable en aquest segle. Hi ha hagut molta crescuda, però s'ha abandonat un poc el nivell popular que hauria de tenir. Ara bé, han eixit els Jovens, de Sant Vicent del Raspeig, que pareix que han entès les coses i s'han decidit a fer cançons normals amb una certa sonoritat tradicional, modesta, perquè els

xics hi hauran d'entrar, si volen, per agafar-se més al llenguatge musical. Però és fantàstic.

—Al discurs del premi honorífic Carles Santos va fer una lliçó magistral de cultura popular, tot defensant la cultura i la música valenciana. Però, a més, vau dedicar el guardó a la llibertat dels presos polítics. Açò és un acte de valentia al País Valencià, malgrat que sembla mentida.

—Sí, és un acte de valentia que... Bé, que els donen pel sac. Ens han posat a tir i en perill tota la vida, ara no ens posarem una caputxa perquè no ens identifiquen. És curiós, eh? Però els polítics d'ací han piulat poquet sobre els presos polítics catalans, no dic sobre l'independentisme, sinó els presos polítics de Catalunya, ostres! No diuen res, la població també està calladeta i la gent de la cultura també, com si mirant cap a un altre costat... I açò hi és, a més que som el mateix poble, és una injustícia flagrant i un acte de para-feixisme, açò que han fet.

—Arriba tard el reconeixement?

—No, no. L'estic gaudint molt. És molt benvingut. Pujar a l'escenari, girar-te i veure tota la gent del sector, els col·legues drets aplaudint, eixa situació és un poquet intimidatòria, perquè al cap i a la fi jo m'ho he passat de puta mare treballant en açò. I sé que hem fet un servei públic, hem aportat coses i aliment, i un poquet de progrés a la població. Allà dalt sentia una mena de serenitat, de tranquil·litat, de dir, ostres, ja hem arribat on anàvem i gràcies per estimar tot açò, tot aquest patrimoni.

—Ara teniu 72 anys. Vist en perspectiva, quina valoració feu de la vostra trajectòria?

—M'ho he passat molt bé, he gaudit, ha estat una vida molt divertida, molt dura, he pencat molt. Pel que fa als resultats... És anar tirant cartes a la taula i anar transformant el joc d'aquest país. Cadascú va tirant les seues cartes i, entre tots ho farem tot, que diuen, oi?

Vista general de la sala de plens del Tribunal Suprem
espanyol. ACN

Operació Marchena: així han acabat emblanquint l'ariet judicial del PP

Tribunals L'escàndol de la ingerència de PP i PSOE en la designació dels jutges acaba fent tornar Marchena al capdavant del judici de l'1-O

JOSEP CASULLERAS NUALART

Quan, fa deu dies, es va fer públic el repartiment de jutges entre PP i PSOE en el màxim òrgan de govern del poder judicial espanyol, es va difondre la idea que ajudaria a estovar el tribunal que jutjarà l'1-O. El principal argument era que el jutge Manuel Marchena, considerat per alguns l'arquitecte de l'estratègia de càstig contra els independentistes –que s'ha estavellat a Europa i que ha vulnerat drets fonamentals a l'estat espan-

yal–, no podria prendre part en el judici. Marchena, com a candidat del PP, seria el president del Consell General del Poder Judicial; en canvi d'això, el PP acceptava una majoria de vocals designats pels socialistes en aquest organisme: 11 a 9. Amb aquest càrrec, Marchena no podia presidir el judici de l'1-O al Suprem, per incompatibilitat. El substitut previsible, Andrés Martínez Arrieta, era presentat aleshores com 'un moderat', tot i que ja havia rebut alguna estirada d'orelles del Tribunal d'Estrasburg. Però tot això es rebenta amb la filtració d'uns

El substitut previsible, Andrés Martínez Arrieta, era presentat aleshores com 'un moderat'

missatges de WhatsApp d'Ignacio Cosidó als seus col·legues del PP al senat.

Crida l'atenció que tot un ex-director general de la policia espanyola com Ignacio Cosidó, empastifat per l'activitat de les clavegueres de l'estat contra l'independentisme, hagi estat tan imprudent d'enviar un missatge de WhatsApp a 146 senadors vantant-se de controlar, 'des de darrere', la sala segona del Suprem, la sala penal encarregada de jutjar els presos polítics; i de dir que, gràcies a l'acord, podrien 'presidir' la sala 61, la sala especial que

L'escàndol era enorme, perquè revelava fins a quin punt els partits espanyols fiquen la mà en l'organització i el control de la cúpula del poder judicial espanyol

La crisi de credibilitat de la justícia espanyola s'agreuja amb aquest nou escàndol, que ve després de sentències condemnatòries del TEDH

té l'atribució d'il·legalitzar partits polítics. I que ho afirmi justament quan Pablo Casado va clamant la il·legalització dels partits independentistes. Era estrany que ho fes córrer, Cosidó, i que fos un diari com El Español que acabés filtrant el missatge.

L'escàndol era enorme, perquè revelava fins a quin punt els partits espanyols fiquen la mà en l'organització i el control de la cúpula del poder judicial espanyol. Esclatava el mateix dia que el Consell d'Europa advertia Espanya, per cinquena vegada en tres anys, que incompleix les recomanacions sobre el manteniment de la independència judicial i contra la corrupció. Justament és el sistema de designació dels jutges el punt del funcionament de la justícia espanyola més polèmic i més criticat a Europa. I una filtració com aquesta sacseja el sistema, el fa més evident a la llum de l'opinió pública. De seguida van arribar peticions perquè Manuel Marchena renunciés a presidir el CGPJ; no es podia aferrar al càrrec des-

prés de tot això. I l'endemà Marchena pren una decisió que aclareix el panorama, i el situa en els termes que el PP volia realment abans de començar a negociar amb el PSOE.

Marchena, 'l'independent'

Marchena fa públic un comunicat en què diu que renuncia a presidir el CGPJ 'per les notícies difoses aquests últims dies'. No abans. Com si fos arran del WhatsApp de Cosidó que descobrí que hi ha control polític. I en el comunicat afirma: 'No he concebut mai la meva tasca jurisdiccional com un instrument al servei d'una opció política.' Es presenta com un jutge que manté la seva independència i que deixa retratats PP i PSOE com a partits que fan ingerències en el poder judicial. I no gosa qüestionar-lo ningú: és un jutge independent, i fins i tot el president espanyol, Pedro Sánchez, el lloa públicament en la sessió de control al senat.

De manera que Manuel Marchena renuncia a un càrrec com el de president del Consell General del Poder

Judicial. Aquesta renúncia li torna a obrir una porta que, segons una determinada premsa madrilenya, no havia volgut tancar mai: la que li permet de presidir el judici als presos polítics. Una posició que no havia volgut abandonar mai, i que tot aquest gran embolic li permet de recobrar. Però encara més. Res no s'ha mogut, tot ha tornat a lloc: Marchena manté la posició privilegiada i de control del judici a l'1-O; la renovació del CGPJ resta congelada per l'anunci del PP del trencament del pacte amb el PSOE; i el polèmic i intransigent Carlos Lesmes manté, de moment i mentre no hi hagi cap nou acord, la presidència del Suprem i del CGPJ. Tot és on el PP volia.

I no tan sols això: la jugada de la filtració del WhatsApp ha permès que Marchena, que és segurament el magistrat més polititzat de tots els del Tribunal Suprem, torni a controlar el judici als presos polítics amb una imatge emblanquida, tant per part del PP com del PSOE. Cap dels dos grans partits (i molt menys

Ciudadans) no el discuteix. Per al tripartit del 155 és un gran professional, un jutge independent. I la immensa majoria de mitjans espanyols reproduïxen aquesta idea: el dolent és Cosidó, allò que cal blasmar és la potinèria dels partits. I els partits que potinegen alimenten aquesta mateixa lectura. Tot plegat perquè mirem el dit i no la lluna: Marchena, el que tenia el malnom de 'l'ariet judicial del PP', el ponent de la sentència contra Atutxa que Estrasburg va condemnar, el qui va rebaixar la condemna a Matas, l'avalador del fiscal Maza, l'amic d'Acebes, ara és un jutge independent.

La crisi de credibilitat de la justícia espanyola s'agreuja amb aquest nou escàndol, que ve després de sentències condemnatòries del Tribunal Europeu de Drets Humans, després del disbarat del Suprem amb l'impost hipotecari. Però és clar que, de moment, Marchena torna a controlar la sala segona del Suprem. I que ara no el controlarà solament 'des de darrere': també des de davant. ■

Espanya i el franquisme que perviu: una anomalia europea

Extrema dreta Analitzem amb els periodistes Lluç Salellas i Jordi Borràs l'enfortiment d'un discurs d'extrema dreta a l'estat espanyol

JOSEP CASULLERS NUALART

‘**E**l dictador espanyol és mort, però la seva popularitat perviu.’ Aquest és el títol del reportatge que ha publicat la prestigiosa revista d’anàlisi de política internacional Foreign Policy sobre la persistència d’un franquisme sociològic i polític més o menys somort, més o menys evident. I es demanava: ‘Per què Franco es va salvar de la infàmia popular que en canvi van aplicar contra els dirigents feixistes Adolf Hitler i Benito Mussolini?’ Aquesta reflexió venia arran de la decisió del president espanyol, Pedro Sánchez, d’exhumar el cadàver del dictador Francisco Franco i treure’l del Valle de los Caídos. La polèmica ha revifat algunes manifestacions de nostàlgia de la dictadura, però la pervivència del franquisme va més enllà d’aquest debat. El periodista Lluç Salellas ho ha radiografiat en el llibre *El franquisme que no marxa* (Grup Barnils i Edicions Saldonar, 2015), del qual ara s’acaba de publicar la traducció a l’anglès. En declaracions a VilaWeb, Salellas explica l’anomalia del procés de transició de l’estat espanyol a Europa a l’hora de

passar comptes amb règims dictatorials. ‘Espanya és una excepció’, diu Salellas. I és això que crida l’atenció als redactors de la Foreign Policy, o de The New York Times, que relatava, impressionat, una visita al Valle de los Caídos.

Salellas diu: ‘No tan sols hi ha una diferència amb la transició a Alemanya i a Itàlia, sinó també amb les que hi va haver alhora al sud d’Europa, a Grècia a Itàlia. Tant els historiadors com els politòlegs situen aquestes dues transicions en el mateix procés de transició de dictadures cap a democràcies liberals formals. L’excepció és l’estat espanyol, perquè, a diferència de les altres, els qui hi van governar els últims anys de la dictadura són els qui van fer la transició.’ Encara més: un altre factor diferencial és la impunitat dels feixistes. ‘Mentre a Grècia i a Portugal hi ha un mínim de represàlia, en diversos sentits, que fa que en alguns casos hi hagi un exili per no haver d’encaixar conseqüències judicials, en el cas espanyol hi ha la llei de l’amnistia per a tots els feixistes. Això acaba forçant una determinada cultura política per part de la dreta i l’extrema dreta lligada al franquisme, més orgànica; fa que hi hagi una cultura políti-

El Valle de los Caídos. WIKIMEDIA COMMONS

Activistes de Femen van boicotar l'acte de la Falange, diumenge. EFE

ca profundament autoritària i repressiva i que considerin que no han de demanar mai perdó ni s'han equivocat mai.'

L'extrema dreta actua amb impunitat, i els actes de glorificació del dictador no tan solament no són prohibits i censurats sinó que en alguns casos arriben a participar-hi càrrecs locals de partits com el PP. 'Hi ha hagut una normalització de l'extrema dreta i del postfranquisme', diu el fotoperiodista Jordi Borràs, que durant molts anys ha investigat aquests grups i n'ha acabat rebent les conseqüències, amb amenaces i fins i tot l'agressió d'un policia espanyol, un comandament de la Brigada Provincial d'Informació. Borràs opina que l'extrema dreta, més que créixer, s'ha fet més visible. 'Una part dels responsables de la sobredimensió o de la

Els actes de glorificació del dictador no tan solament no són prohibits i censurats sinó que en alguns casos arriben a participar-hi càrrecs locals de partits com el PP

legitimació del marc mental de l'extrema dreta ha estat l'ultrapatriotisme que han inflammat sobretot Ciutadans i PP. Des del moment que Cs agafa les consignes i el *modus operandi* propis de l'extrema dreta, ja sigui amb l'ànima de venjança total i absoluta contra els presos o amb el fet d'arrencar llaços, que és una cosa que només feia l'extrema dreta pura i dura; des del moment que fan seu el marc mental de l'extrema dreta el legitimen. Una part de la responsabilitat que Vox entri en les institucions és dels partits que n'han acabat fent seu el discurs.'

I Borràs explica encara que l'extrema dreta té també una sobredimensió mediàtica. De Vox, per exemple, se'n fa una gran cobertura. Recorda un article recent de Xavier Casals a El Periódico, que explica la paradoxa que el Pacma i Vox

tenen la mateixa intenció de vot, i del Pacma no se'n parla. 'En canvi, de Vox se'n fan reportatges cada setmana. Vox és un partit que neix fa cinc anys; i què passa últimament que els mitjans no fan sinó parlar-ne? Hi ha l'acte que van fer a Vistalegre, que aplega més de 9.000 persones, però aquella mateixa setmana hi ha 15.000 antifeixistes manifestant-se a València, i això ningú no ho explica.'

L'auge mediàtic de Vox va acompanyat d'un enduriment del discurs de Ciutadans i del PP, més decantat a l'extrema dreta, amb un denominador comú en l'agressivitat contra l'independentisme. Borràs diu: 'Podem ha acusat l'independentisme d'haver despertat l'extrema dreta. Ara acusarien Pedro Sánchez de despertar el franquisme perquè un d'extrema dreta el volia assassinar amb un fusell

Manifestació de la Falange, el cap de setmana passat. FAES

de mira telescòpica? L'esquerra espanyola hauria de mirar-se les vergonyes perquè que el franquisme continuï impune també és corresponsabilitat d'aquesta esquerra espanyola: des del PSOE al Partit Comunista d'Espanya, que al cap i a la fi són els que van avalar el pacte del 78.'

Quan el règim del 78 s'esquerda

El factor català és un dels que han posat en crisi el règim del 78: ha demostrat que s'havia exhaurit i l'ha esquerdat. I això fa que els qui s'havien beneficiat econòmicament i política d'aquest règim s'hagin activat per a preservar els seus privilegis. Així ho veu Salellas: 'Hi havia una certa comoditat i manca de qüestionament de tot aquest bloc, d'aquests que se sabien poderosos i que havien mantingut el poder, que podien

anar fent més enllà de l'alternança entre PSOE i PP, en uns espais i uns redutes intocables que sabien que tenien. Tant el qüestionament del 15-M, fa anys, com el procés català, com en general una certa sensació que la monarquia cada vegada té menys suport fa que aquesta gent ara surti a defensar allò que és seu, perquè algú els qüestiona els privilegis; bé des del punt de vista de la memòria històrica, de la cultura, del poder econòmic, d'empreses de l'Íbex...'

I, justament ara, Pedro Sánchez ha obert la capsa de Pandora del Valle de los Caídos. Fins i tot s'ha arribat a debatre si era convenient d'enterrar el dictador a la catedral de l'Almudena, al bell mig de la ciutat de Madrid. Per què ho ha fet? 'Entenc que Pedro Sánchez fa ara això, com ha fet so-

Pedro Sánchez ha obert la capsa de Pandora del Valle de los Caídos

vint el PSOE especialment des de Zapatero, en una línia més de propaganda vers un sector', diu Salellas. 'Tenint en compte que no fa canvis en la política econòmica, deixa anar alguns elements que el diferencien més del PP perquè la gent no pugui argumentar que acaben funcionant amb la mateixa lògica. Però, que jo sàpiga, Sánchez no parla d'una gran recuperació dels cossos que hi ha al Valle de los Caídos dels republicans que hi van treballar; ni de portar una proposició de llei al congrés espanyol per a derogar la llei d'amnistia; ni de permetre ser molt més contundent amb els encausats a l'Argentina per crims contra la humanitat... Coses que serien més estructurals, no les entoma. Tot això, que realment seria fer un pas endavant, no ho fa.'

Als jutjats catalans, s'obre pas la investigació contra la policia espanyola. ALBERT SALAMÉ

1-0: Els jutges que planten cara al relat del Suprem

Tribunals La investigació d'agents de la policia espanyola i la Guàrdia Civil esquartera el relat segons el qual la culpa de les càrregues va ser dels votants

ROGER GRAELLS FONT

El relat de ficció del Tribunal Suprem espanyol sobre la violència del primer d'octubre, atribuïda a la resistència cívica i pacífica dels votants, com més va més es va esquerdant. Al'exterior, cap tribunal europeu no ha donat suport a

la instrucció del jutge Pablo Llarena contra els dirigents independentistes. Al'interior, als jutjats catalans, s'obre pas la investigació contra la policia espanyola i la Guàrdia Civil per la violència exercida contra els votants.

Fa pocs dies, l'Audiència de Barcelona va criticar la violència de la Guàrdia Civil i va determinar que haurien

L'Audiència de Barcelona també va citar a declarar tres guàrdies civils que van actuar l'1-0 a Fonollosa

d'haver deixat votar. La interlocutòria, que es referia al cas de Sant Joan de Vilatorrada, deia que els agents van 'incórrer en excessos' i que van 'colpejar ciutadans sense finalitat aparent'. L'Audiència de Barcelona també va citar a declarar tres guàrdies civils que van actuar l'1-0 a Fonollosa i el cap de l'operatiu de la policia

a l'IES Quercus de Sant Joan de Vilatorrada.

Sant Carles de la Ràpita, el primer cas

El primer jutjat a citar a declarar com a investigats guàrdies civils va ser el número 4 d'Amposta. El 14 de març, cinc agents van declarar-hi per videoconferència des de Madrid per la violència desfermada a Sant Carles de la Ràpita. Van dir que havien carregat per fer front a la 'resistència activa' dels votants, als quals els van responsabilitzar i culpar de la violència. A la Ràpita, un centenar de persones van ser ateses al centre d'atenció primària i hi va haver una vuitantena de ferits.

Investigació a Girona

A Girona, l'Audiència va ordenar al juliol de reobrir la investigació dels agents que van detenir el regidor de Portbou Francisco Ábalos. La Guàrdia Civil l'havia detingut per haver-se negat a identificar, i ell va denunciar els agents per detenció il·legal. Tanmateix, el jutjat d'instrucció 5 de Figueres va arxivar la denúncia. Finalment, el regidor va ser absolt en el judici de l'acusació de resistència a l'autoritat.

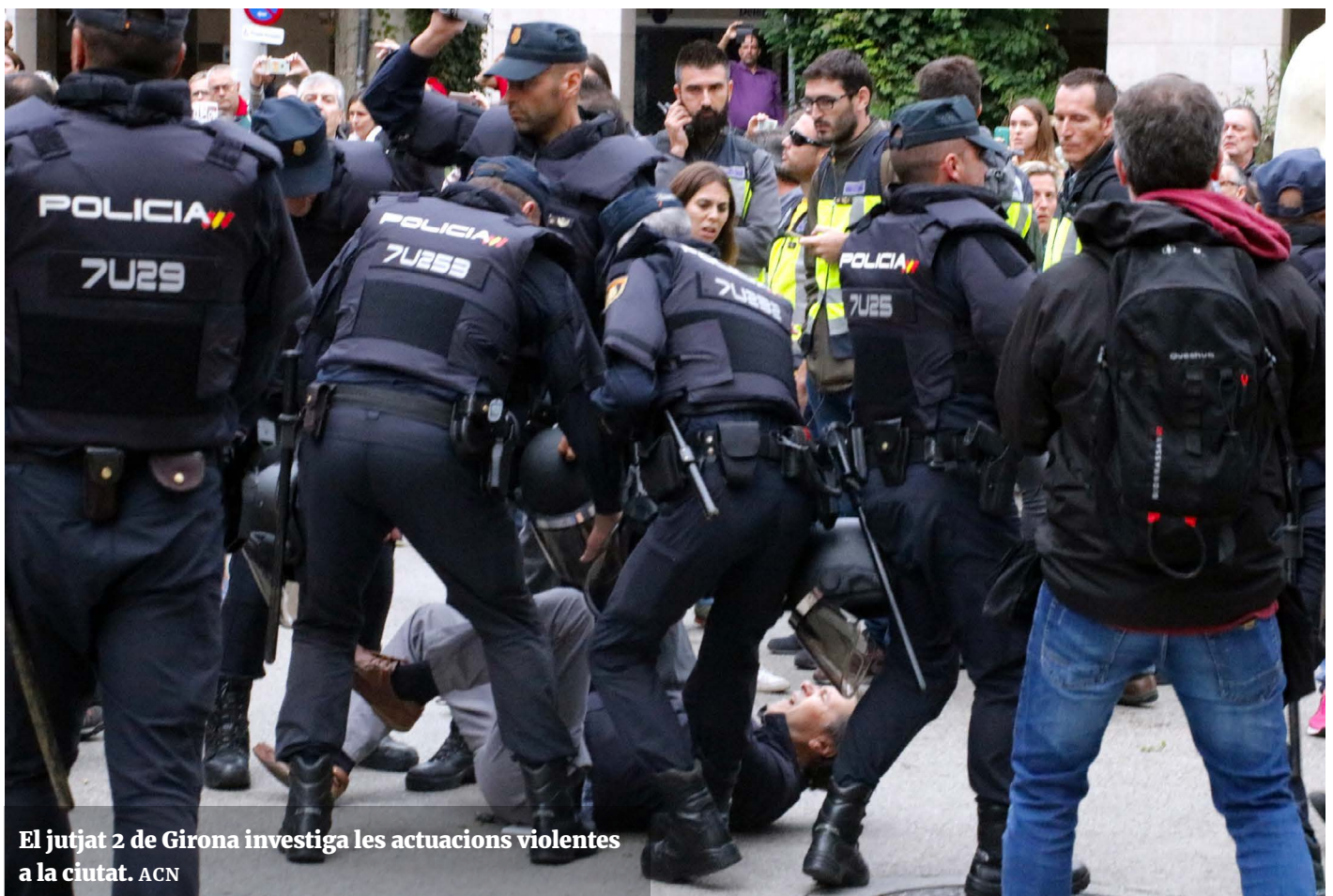
Al maig, el jutjat 2 de Girona va autoritzar els Mossos d'Esquadra a investigar les converses dels agents de la Guàrdia Civil durant el primer d'octubre. Al novembre, el mateix jutge ja havia

Al maig, el jutjat 2 de Girona va autoritzar els Mossos d'Esquadra a investigar les converses dels agents de la Guàrdia Civil durant el primer d'octubre

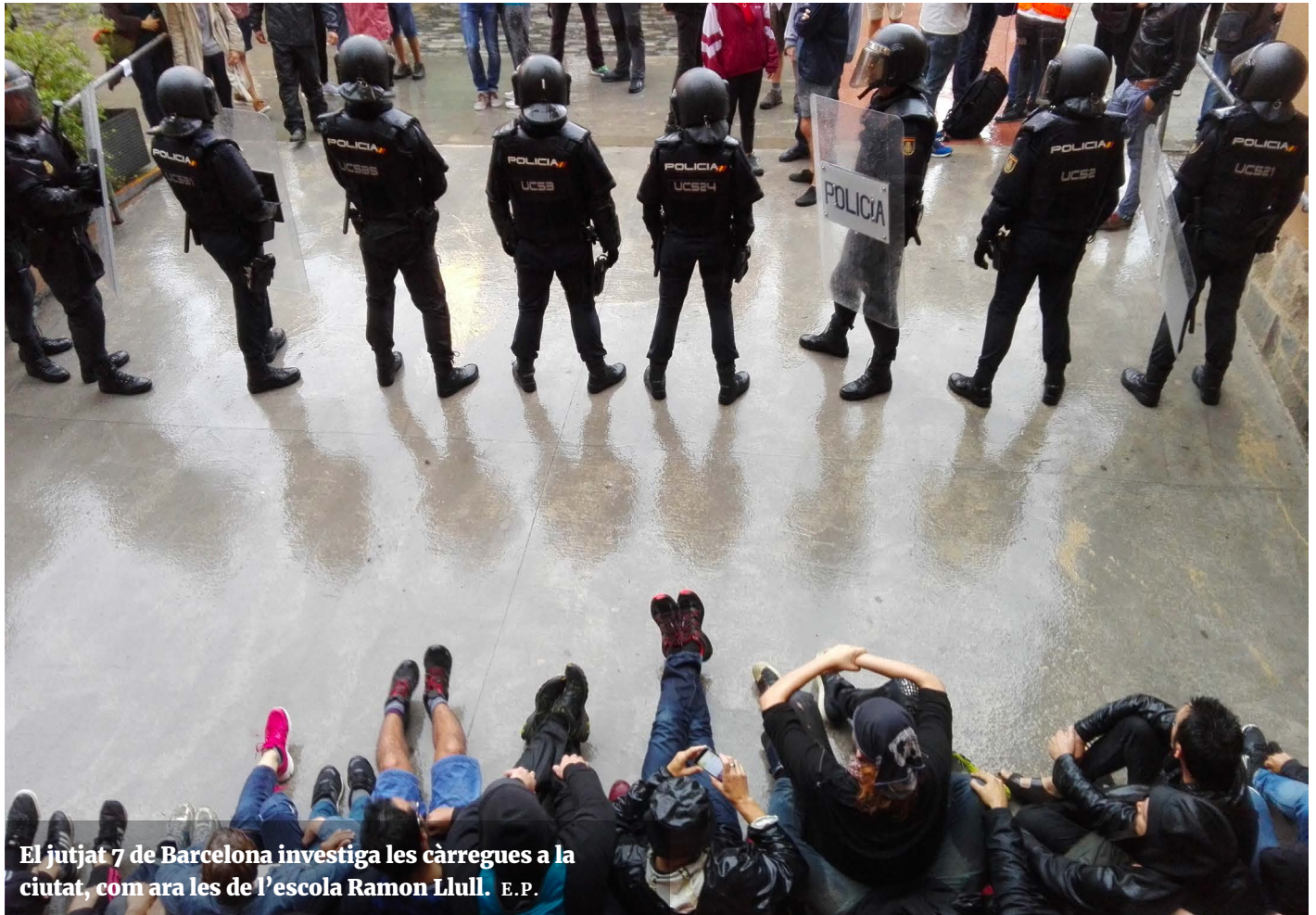
demanat que s'identifiqués els agents de la policia espanyola i dels guàrdies civils que van carregar a les escoles de Girona. I al desembre, va admetre a tràmit la querella col·lectiva dels ajuntaments de Girona, Sant Julià de Ramis i Aiguaviva contra els agents, els comandaments i els responsables polítics de l'operatiu de l'1-O per tortures, lesions i delictes contra els drets individuals. En total, unes dues-centes denúncies.

El jutjat 7 de Barcelona posa fil a l'agulla

Des de la setmana passada, per la Ciutat de la Justícia desfilen agents de la policia espanyola citats a declarar

El jutjat 2 de Girona investiga les actuacions violentes a la ciutat. ACN

El jutjat 7 de Barcelona investiga les càrregues a la ciutat, com ara les de l'escola Ramon Llull. E.P.

per les càrregues a diversos col·legis de Barcelona. Hi ha **vint-i-sis policies investigats** per haver causat centenars de ferits. Segons que ha transcendit a partir d'aquestes declaracions, sembla que comença a acreditar-se que **hi havia un centre de comandament** des del qual es donaven les ordres a totes les unitats desplegades a Barcelona durant el primer d'octubre.

Aquesta setmana, el jutge continua les vistes amb els agents de la policia espanyola. Els advocats de les víctimes han denunciat que hi ha una estratègia evasiva per a escatimar responsabilitats i no inculpar la cadena de comandament. A més, la

possibilitat que les víctimes acabin encausades ha fet que **una quinzena de persones retiroessin les demandes** per por de patir represàlies.

Les defenses han explicat que el cas pot prolongar-se uns quants mesos i que el judici no començarà fins a final de l'any vinent.

Mataró, Manresa, Tarragona, Lleida i Sant Feliu de Guíxols

A banda dels jutjats ja esmentats, n'hi ha més que també van obrir investigacions sobre les càrregues de la policia espanyola i la Guàrdia Civil. Són el número 4 de Mataró, el 2 de Manresa, el 2 de Tarragona, el 4 de Lleida i l'1 de Sant Feliu de Guíxols.

En el cas del jutjat de Manresa, la magistrada va descartar de continuar la investigació amb l'argument que no hi havia hagut cap excés de força

En el cas del jutjat de Manresa, la magistrada va descartar de continuar la investigació amb l'argument que no hi havia hagut cap excés de força, malgrat la cinquantena de ferits registrats en cinc col·legis del Bages.

No obstant això, de moment, cap agent no s'ha presentat a declarar. Els jutjats van demanar informació al Ministeri de l'Interior espanyol sobre el dispositiu del primer d'octubre, les instruccions, la identitat dels comandaments i els agents implicats. En un informe, Amnistia Internacional va denunciar la **poca voluntat de col·laboració** del govern espanyol i de la fiscalia. III

**D.E.S.
C.O.N.N.E.C.T.A.**

ARTS ESCÈNIQUES
GASTRONOMIA / LLIBRES / MÚSICA
CULTURA POPULAR
CINEMA / ARTS VISUALS / MUSEUS
FIRES I MERCATS

Gastronomia Comença la temporada del calçot a Valls

Cinema Mostra de curtmetratges VOC

Exposicions La revolució del 68 al MNAC

24-25/11/2018 > VilaWeb {Paper

El festival Temporada Alta i la Simfònica de
Cobla i Corda de Catalunya estrenen 'Llull'

RAMON LLULL VIST PER JAUME CABRE, FRANCESC CASSÚ I XAVIER ALBERTÍ ES CONVERTEIX EN UNA ÒPERA

L'òpera arrenca amb un Llull –interpretat per Roger Padullés– vell i malalt a Gènova. TA

RAMON LLULL VIST PER JAUME CABRÉ, FRANCESC CASSÚ I XAVIER ALBERTÍ ES CONVERTEIX EN UNA ÒPERA

Espectacles El festival Temporada Alta i la Simfònica de Coblà i Corda de Catalunya estrenen 'Llull'

REDACCIÓ

La Simfònica de Coblà i Corda de Catalunya estrenarà a l'Auditori de Girona *Llull*, una òpera contemporània centrada en la darrera etapa del filòsof i pensador universal Ramon Llull. L'escriptor Jaume Cabré i el director de la cobla la Principal de la Bisbal, Francesc Cassú, són els autors del llibret i la partitura, respectivament, i Xavier Albertí és el director d'escena. El mateix dia de l'estrena, que forma part de la programació del festival Temporada Alta, es posarà a la venda el disc de l'òpera.

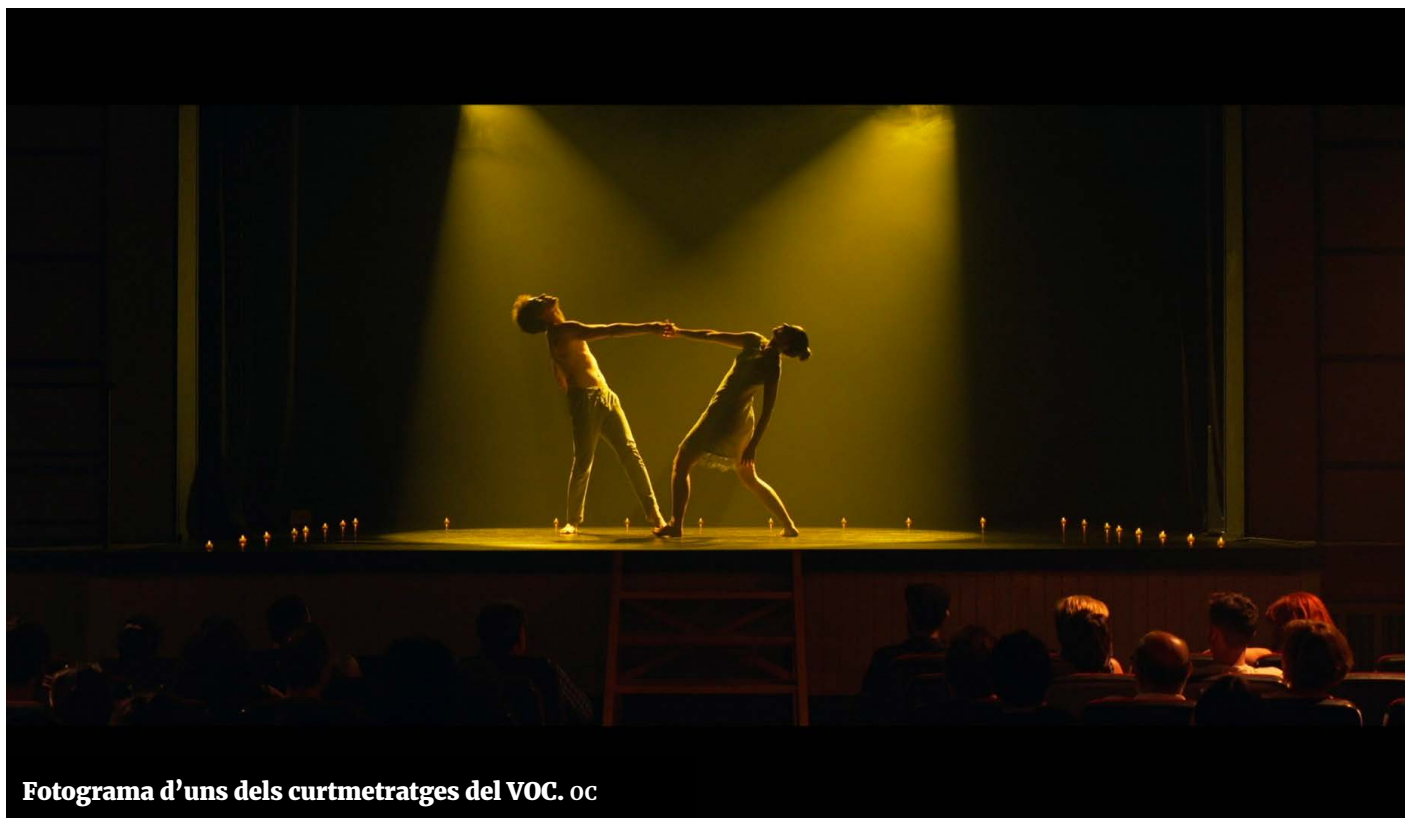
El projecte es va començar a gestar l'any 2010, quan Jaume Cabré escrivia *Jo confesso*. Va ser ell mateix qui va proposar a Francesc Cassú de centrar-se en la figura de Ramon Llull com a referent i

gran ambaixador de la cultura catalana. L'obra inclou alguns fragments de l'obra del pensador i se centra en la darrera etapa de la seva vida. L'única part de la història que s'han inventat és la relació que va tenir amb la seva filla Magdalena, a qui va abandonar, juntament amb la seva dona i l'altre fill, quan tenia trenta anys per emprendre els seus ambiciosos projectes, centrats sobretot en la conversió d'infidels.

L'òpera arrenca amb un Llull –interpretat per Roger Padullés– vell i malalt a Gènova. Rep la visita del dominic Nicolau Eimeric que li comunica que Jerusalem ha estat alliberat de l'islam pels cavallers del Temple. El protagonista també rep una carta de la filla Magdalena per avisar-lo de la mort de la mare i que trenca tota relació amb ell perquè mai els ha fet de pare. Durant

les dotze escenes, Llull explicarà les aventures i desventures a Jerusalem, on provaran de matar-lo, el tancaran a la presó i també es retrobarà amb la seva filla. La durada és d'una hora i quart i inclou un pròleg i dos actes.

Sobre la posada en escena d'Albertí, no és la convencional d'una òpera sinó que han volgut fer un semi-muntatge amb actors vestits amb roba de carrer. Una manera d'ensenyar als espectadors que la història que s'explica apel·la l'actualitat perquè, tal com apunta el director, 'Llull som tots i és el nostre contemporani'. Del muntatge, també destaquen els cinc mil llibres acumulats amb forma de mur on els actors s'asseuen. Albertí també avança que el Teatre Nacional de Catalunya programarà una funció de l'òpera de cara a la temporada 2020-2021.

Fotograma d'uns dels curtmetratges del VOC. oc

MOSTRA D'AUDIOVISUAL EN CATALÀ VOC: UNA DE LES POQUES OPORTUNITATS DE VEURE CINEMA FET ÍNTEGRAMENT EN CATALÀ

Concurs Nou films recorren tot el país fent parada a trenta-quatre municipis

REDACCIÓ

Aquests dies, la Mostra d'Audiovisual en Català VOC arriba a l'equador amb la projecció de nou films per tot el país. És un festival de documentaris i curtmetratges impulsat per Òmnium Cultural que té un format únic, perquè premia produccions filmades en català. I només el 0,7% dels films que es van veure al Principat l'any 2016 són creats originalment en català. A més, amb l'objectiu de fer la màxima

difusió de les produccions en català, el festival arriba a trenta-quatre municipis. Fins ara, ha passat per molts indrets, però fins al 29 de novembre encara farà parada a Barcelona, Begues, Calella, Cardedeu, la Bisbal d'Empordà, la Seu d'Urgell, la Vall d'en Bas, Mataró, Molins de Rei, Puigcerdà, Sabadell, Sant Feliu de Llobregat i Sant Just Desvern.

Quatre documentaris i cinc curtmetratges

A la mostra s'exhibiran els quatre documentaris i cinc curtmetratges

finalistes d'entre el centenar d'obres audiovisuals presentades enguany. Els assistents podran participar activament a la mostra votant el premi del públic al millor curtmetratge i al millor documental. Les peces seleccionades en la categoria documental són: *Una història normal*, d'Ernest J. Sorrentino, que segueix una parella en què tots dos estan a l'atur; *BiDes*, de Berta Cotrina, sobre la passió dels bibliotecaris per la seva feina; *Comerç 08003*, de Josep Maria Domènech, que versa sobre les històries de diversos

Fotograma d'uns dels curtmetratges del VOC. oc

'L'audiovisual ha revolucionat la manera de viure la cultura i forma part, sobretot, de la vida dels més joves'

comerços tradicionals de Barcelona; i *Esculpint en la memòria*, de Rubén Seca, un relat sobre la memòria mitjançant les escultures.

I en la categoria curtmetratge trobem *A mitges*, de Dani Seguí, sobre tot allò que passa en una companyia de dansa en ronda des que s'apaguen els focus fins que es tornen a obrir en un altre indret. *Les bones nenes*, de Clara Roquet, versa sobre les relacions dels infants i els adolescents amb els animals de companyia, i *Cunetas*, de Pau Teixidor, explica una història d'una família camperola al final de la guerra del 36-39. Finalment, *L'escarabat al final del carrer* és un curt ideat per Joan Vives, i a *D'hom*, Javier Blanco i Francesc Colomina reflexionen sobre joves, gènere sexual i els envits que això suposa.

Lliurament de premis

Després de rondar per tot el país, el 30 de novembre es farà el lliurament de premis a InGràcia Barcelona. A més del premi del públic, valorat en 1.000€ per a cada categoria, les peces seleccionades opten a 4.000€ del premi del jurat al millor documentari i al millor curtmetratge. També s'atorgaran 1.800€ a la millor websèrie, videoblog o nou format web. És una categoria que anteriorment han guanyat l'actor i director Roger Coma i la youtuber Maria Rovira. El jurat és format per diverses personalitats de recorregut en el sector audiovisual i cultural català: Carol López, Judit Collell, Alba Cros, Marc Recha i Belén López.

El VOC no s'oblida de l'absència de Jordi Cuixart

Coincidint que fa un any de l'empre-

sonament de Jordi Cuixart, Òmnium Cultural i el VOC han llançat un concurs a les xarxes socials sobre la llibertat d'expressió, l'atac a la democràcia i contra la repressió. Tothom qui publiqui un vídeo de trenta segons, com a màxim, amb l'etiqueta #LlibertatCàmeraAcció abans del 25 de novembre podrà guanyar una càmera GoPro. Aquest és el segon any del festival sense el president d'Òmnium, Jordi Cuixart, empresonat injustament i sense judici des del 16 d'octubre de 2017. Des de la presó dels Lledoners, Cuixart encoratja i destaca el paper del VOC: 'L'audiovisual ha revolucionat la manera de viure la cultura i forma part, sobretot, de la vida dels més joves. Com a entitat compromesa amb la cultura, Òmnium impulsa projectes com el VOC, que incentiven la creació de qualitat i l'experimentació'.

Il·lustra la relació professional i d'amistat de l'artista amb els editors Gustau Gili. MPBCN

EL PICASSO DESENTERRA LA CORRESPONDÈNCIA ENTRE L'ARTISTA I SABARTÉS MIG SEGLE DESPRÉS

Exposicions Una segona exposició a l'equipament mostra per primera vegada part dels fons dels editors Gustavo Gili

REDACCIÓ

El Museu Picasso dona sortida als seus fons documentals amb una doble exposició que s'acaba d'inaugurar. D'una banda, el museu presenta 'Sabartés per Picasso per Sabartés', en què es mostren per primera vegada les cartes de Jaume Sabartés a Picasso, i que l'artista va donar a Barcelona el 1968 amb la condició que no es fessin públiques fins passats cinquanta anys més és a dir, fins aquest 2018. La segona exposició que presenta el Picasso també mostra documentació inèdita,

en aquest cas, la que il·lustra la relació professional i d'amistat de l'artista amb els editors Gustau Gili a través del fons Anna Maria Torra i Gustau Gili Esteve (adquirit el 2014) i la donació editorial Gustavo Gili, del mateix any.

Cinquanta anys després de la mort de Jaume Sabartés, fundador del museu juntament amb Pablo Picasso mateix, l'arxiu personal que custodia el museu podia ser consultat pels investigadors. Vençut el termini imposat per Picasso abans d'enviar a Barcelona la 'caixa' de Sabartés que custodiava a París, el Museu Picasso ha volgut fer pública part d'aquesta correspondència i reivindicar

la figura de Sabartés amb una exposició.

La comissària científica de la mostra, Margarida Cortadella, ha seleccionat un centenar de les set-centes missives que incloïa la caixa de Sabartés, amb la correspondència rebuda de Pablo Picasso durant tota una vida. Els sobres, cartes, telegrams i, fins i tot, notes que Picasso passava per sota la porta de Sabartés quan van compartir casa a París, s'exhibeixen al museu al costat d'obres que reflecteixen el vincle entre tots dos, com ara el famós retrat que Picasso va fer del seu amic.

Aquest contingut té el seu encaix amb l'altra part de la correspondència: la que rebia Picasso de Sabartés i que està formada per un total de 1.050 cartes que es conserven al Museu Picasso de París. El conjunt de les dues cares d'aquesta relació epistolar –de gairebé 2.000 cartes– mostren la relació d'amistat entre tots dos, un vincle que va transcendir el paper de secretari personal que va exercir Sabartés i va esdevenir una història d'amistat, de molts projectes compartits, activitats i esdeveniments, alegries i penes, tal com explica la comissària.

Picasso i els Gustau Gili

El museu de Barcelona estrena en paral·lel l'exposició 'Pablo Picasso i els editors Gustavo Gili. Treball i amistat'. També per primera vegada, la mostra treu a la llum una gran part del Fons Anna Maria Torra i Gustau Gili Esteve, adquirit pel museu l'any 2014, a més d'una important selecció del fons documental procedent de la Donació Editorial Gustavo Gili, del mateix any. 'Aquests fons patrimonials són de la ciutadania, i ens els hem de sentir nostres perquè expliquen una història d'estima de Picasso amb la ciutat de Barcelona, i també la d'una gent –els Gustau Gili– que a més de viure del llibre, l'estimaven', valora la comissària científica de l'exposició, Claustre Rafart.

El relat que construeix l'exposició amb aquests fons s'explica a través de dues èpoques. La primera, mostra la relació de Picasso amb Gustavo Gili Roig, fundador de l'editorial, als anys trenta.

La segona, a partir dels anys cinquanta, il·lustra el vincle amb el fill de Roig, Gustavo Gili Esteve i la seva dona, Anna Maria Torra, amb els quals va reprendre la relació professional amb l'editorial i va establir una bona amistat.

Rafart posa l'accent en la passió bibliòfila dels Gili: 'Més enllà de viure del llibre, estimaven el llibre, cosa que compartien amb Pablo Picasso.' Això va afavorir la bona relació entre ells i va redundar en projectes artístics de relleu, entre els quals es destaquen dues joies de la bibliofília moderna: la *Tauromaquia*, de Pepe Illo, que va il·lustrar Picasso amb la tècnica de l'aiguatinta i la versió d'*El entierro del Conde de Orgaz*, amb text escrit pel mateix Picasso, també autor de les il·lustracions. ■■

Aquest contingut té el seu encaix amb l'altra part de la correspondència: la que rebia Picasso de Sabartés i que està formada per un total de 1.050 cartes

Jacqueline, Anna Maria Torra, Picasso, Gustau Gili Esteve, Mariuccia Galfetti i Gustau Gili Torra, La Californie, Canes, maig del 1957. MPBCN

‘LIBERXINA. POP I NOUS COMPORTAMENTS ARTÍSTICS’: LA RENOVACIÓ I LA REVOLUCIÓ DEL 68 ENTREN AL MNAC

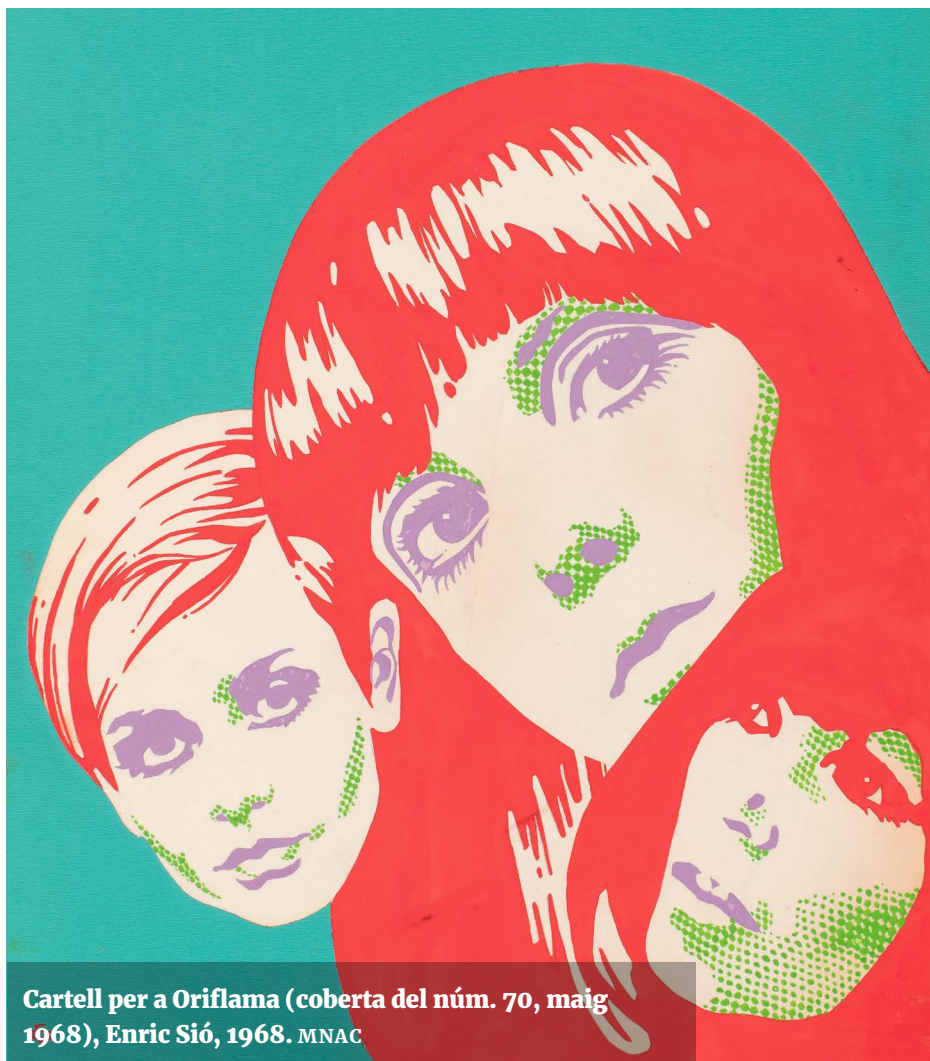
Exposicions El museu ofereix una retrospectiva en què reflexiona sobre l’art fet entre 1966 i 1971 amb obres de Colita, Equipo Crónica, Amèrica Sanchez, Carles Santos, etc.

REDACCIÓ

Ara que fa cinquanta anys del Maig del 68, per tot arreu proliferen exposicions, llibres i obres de teatre que recorden les fites que es van assolir aleshores. Una de les més destacades és ‘Liberxina. Pop i nous comportaments artístics, 1966-1971’, que es pot veure al Museu Nacional d’Art de Catalunya (MNAC) fins al mes d’abril de l’any vinent. Se centra en la producció artística que es va fer al país durant la segona meitat de la dècada dels seixanta del segle XX i que comparteix una sèrie d’ideals, com ara la renovació generacional i la revolució que van esclatar en diversos nuclis internacionals. En definitiva, l’exposició mostra com aquest art es va convertir en un agent de transformació dels valors tradicionals.

Presenta un centenar d’obres de quaranta-un creadors, entre els quals hi ha artistes de disciplines tan diverses com Colita, Equipo Crónica, Amèrica Sánchez, Carles Santos, Antoni Miralda i Xavier Miserachs. Posa en relació les diferents formes d’avantguarda que van coincidir en aquell moment clau: el pop, la nova figuració o la psicodèlia, la desmaterialització de l’art de l’objecte i els primers passos de l’art conceptual. Va ser un moment de replantejament ètic i estètic que es va concretar en un esclat de propostes i opcions artístiques molt diverses, fins i tot divergents. L’art es fusiona amb el còmic, la publicitat, el disseny i la música. Apareix un nou cinema experimental que conviu amb els inicis del videoart i amb els camins oberts per l’escola de cinema de Barcelona. Es formulen llenguatges nous i s’inaugura el paradigma de l’art conceptual.

Aquest període ha patit fins ara una certa indefinició per part de la historiografia, que no sempre l’ha sabut encaixar. És el moment de l’emergència del Pop Art i la Nova Figuració, que superava els posicionaments existencialistes de postguerra per assajar altres formes de resistència en què l’homologació amb els models culturals internacionals és

Cartell per a Oriflama (coberta del núm. 70, maig 1968), Enric Sió, 1968. MNAC

Pim-Pam-Pop, Equipo Crónica, 1971. Col·lecció Rafael Tous. © Equipo Crónica –drets de coautor Manolo Valdés, VEGAP, Barcelona, 2018. MNAC

fonamental. Potser contradictori i efímer, l'art d'aquests anys mostra la connexió amb la modernitat internacional lligada als nous paradigmes de llibertat i revolució. Els artistes es mouen entre la militància política i l'individualisme hedonista, entre la reivindicació de la pintura figurativa i les noves pràctiques expandides o immaterials. Pacifisme, revolució sexual, crítica al capitalisme, exploració sense límits de la creativitat individual, són alguns dels reptes fonamentals que manifesten, als quals s'afegeix la resistència al context específic del franquisme.

Francesc Artigau, Robert Llimós i Equipo Crónica utilitzen la figuració amb clara intenció política i crítica amb la societat de consum i amb el poder. La iniciativa d'Estampa Popular reflecteix alguns dels temes conflictius del moment, com és la política exterior dels Estats Units. D'altres s'apropen

a les visions de la psicodèlia, com ara Antoni Porta (Evru), o exploren l'art pobre en un camí de renúncia radical, com Antoni Llena. L'anomenat Grup del Maduixer fa experiments fonamentals, com la primera obra de videoart del país, *Primera mort* (1969). A París, Antoni Miralda, Jaume Xifra, Benet Rossell i Joan Rabascall exploren el llenguatge de la performance i preparen formes de conceptualització on els rituals i el símbols es fan servir de manera desmitificadora i crítica. Una nova generació d'artistes que tenen referents i aspiracions molt diferents de les de la immediata postguerra, la de Dau al Set i l'informalisme.

Aquesta és la primera d'una sèrie d'exposicions del MNAC que es proposen d'investigar fenòmens i marcs temporals concrets amb l'objectiu d'emprendre una lectura analítica de l'art català de la postguerra i la segona avantguarda a Catalunya.

Una nova generació d'artistes que tenen referents i aspiracions molt diferents de les de la immediata postguerra, la de Dau al Set i l'informalisme

EL FESTIVAL DAU BARCELONA TORNA A OBRIR JOC

Festivals Hi ha més de 200 taules per a jugar i provar centenars de prototips

Els jocs també són creació, i per això el Dau posa l'accent en els autors de jocs. vw

REDACCIÓ

Aquest cap de setmana, es fa a la Fabra i Coats de Barcelona el Dau, un festival de participació i creativitat al voltant del joc de taula. Això vol dir que el recinte d'aquesta antiga fàbrica situada al districte de Sant Andreu s'omplirà de totes les cares del món del joc amb la participació de 45 editorials, 30 entitats i 14 clubs i organitzacions de joc històric i miniatures. En total, hi haurà més de 200 taules per a jugar i més de 200

prototips, campionats, sessions de creació i presentacions.

Entre les activitats més destacades, diumenge hi ha una macro-partida de Catan amb més de 250 persones jugant simultàniament. També hi ha la secció del Dau Històric, dedicada exclusivament als jocs històrics, els *wargames* i els jocs de miniatures. S'hi faran activitats de descoberta, iniciació, diversos torneigs i demostracions i exhibicions de més de vint-i-cinc jocs d'aquest estil. Finalment, per a la mainada hi ha un espai per jugar en família, el Dauet Barcelona. Tindrà més de quaranta taules dedicades a tota mena de jocs especialment pensats per a infants.

Els jocs també són creació, i per això el Dau posa l'accent en els autors de jocs i cada any convida diverses figures amb un prestigi internacional merescut. Els convidats d'enguany són els guanyadors del premi Dau de l'any passat, Markus i Inka Brand. Són una parella de creadors alemanys especialitzats en jocs d'*escape room* que caben dins una capsa. Per un altre costat, el guanyador del premi especial Dau és Irving Finkel, conservador d'antiguitats de l'Orient Mitjà del Museu Britànic de Londres. Amb aquest guardó es reconeix la seva feina durant dècades de recollir, investigar i difondre els jocs de moltes cultures i molts mil·lennis.

L'arrencada del primer calçot. ACN

VALLS INAUGURA LA TEMPORADA DEL CALÇOT

Cultura popular La Jornada Gastronòmica del Calçot inclou l'arrencada del primer calçot, un mercat de degustació i demostracions de cuina

REDACCIÓ

Avalls, la temporada de calçotades comença de manera oficial dissabte amb la Jornada Gastronòmica del Calçot a Valls. L'esdeveniment és una gran festa que té la ceba dolça com a protagonista i aplega els principals restauradors de l'Alt Camp amb diversos xefs de prestigi, cellers i agricultors. Carne Rusalleda, que acaba de tancar l'etapa al seu restaurant Sant Pau, serà l'encarregada d'arrencar el primer calçot. Aquest acte carregat de

simbolisme dona per encetada la temporada de calçots i es farà en un camp proper a Valls on es produeix la IGP Calçot de Valls.

La plaça del Pati serà l'escenari central de la festa, amb el Mercat de Tastets de Cuina de Calçot. Allà, diversos restaurants de la comarca oferiran una desena d'especialitats diferents amb el calçot com a ingredient principal. El preu de la tapa o ració costa dos euros i es podrà maridar amb els vins de sis cellers de la Denominació d'Origen Tarragona a un euro la copa. En el decurs de la festa, també s'atorgarà a Carne Rusalleda el

títol d'Amiga de l'Autèntica Calçotada.

Un altre dels actes destacats de la jornada són les demostracions de cuina, en què cada any participen un bon reguitzell de cuiners de prestigi. L'objectiu és explorar totes les possibilitats gastronòmiques que el calçot ofereix i per això protagonitzarà diversos plats. Enguany hi participaran els xefs Albert Raurich, del restaurant especialitzat en cuina asiàtica Dos Palillos; Carles Abellán, del restaurant barceloní La Barra; i Joel Castanyé, del restaurant La Boscana, de Bellvís, que opta per la cuina tradicional de qualitat.

Fotograma del film 'Con el viento'. ACN

‘SUPERLÓPEZ’ I EL DEBUT DE MERITXELL COLELL, ‘CON EL VIENTO’, PROTAGONITZEN LES ESTRENES DE CINEMA

La cartellera de la setmana estrena la cinta del llegendari còmic creat per Jan, *Superlópez*, que encarna un Dani Rovira dirigit per Javier Ruiz Caldera. També arriba a la gran pantalla l'opera prima de Meritxell Colell, *Con el viento*, que reflexiona sobre el retorn als orígens i les relacions maternofilials. El drama judicial anglès *El veredicto*, en què Richard Eyre dirigeix a Emma Thompson, i el biopic del president americà Lyndon Baines Johnson, *A la sombra de Kennedy*, completen les estrenes setmanals. I en català, s'estrena el film danès d'animació *La increíble historia de la pera gigante*.

Superlópez

Direcció: Javier Ruiz Caldera. Intèrprets: Maribel Verdú, Alexandra Jiménez, Gracia Olayo; Dani Rovira, Pedro Casablanc, Julián López. Gènere: Fantàsic.

Juan López té grans superpoders i desconeix que és el portador d'un secret que salvarà el seu planeta, Chitón, del malvat Skorba i de la seva filla, Àgata. Un secret que és a punt de desvelar-se quan apareix en la vida de López Luisa, un antic amor de joventut.

Con el viento

Direcció: Meritxell Colell. Intèrprets: Mónica García, Concha Canal, Ana Fernández; Xavier Martín, Florencio Ortega, José Mari Martín. Gènere: Drama.

Mònica és una ballarina que viu a Buenos Aires, on va fugir per deixar enrere el seu passat. Però un dia rep una trucada que l'informa que el seu pare està molt malalt i, després de vint anys, ha de tornar al remot poble de Burgos on va néixer. Quan arriba, el seu pare ja s'ha mort i la seva mare, amb qui mai va tenir una relació fluida, li demana que l'ajudi a vendre la casa familiar.

The Children Act

El veredicto

Direcció: Richard Eyre. Intèrprets: Emma Thompson, Honey Holmes, Nikki Amuka-Bird; Fionn Whitehead, Stanley Tucci, Ben Chaplin. Gènere: Drama.

En plena crisi conjugal, una jutgessa haurà de jutjar un cas en què un jove malalt de divuit anys necessita una transfusió de sang per a salvar la vida. El seus pares, testimonis de Jehovà, es neguen a fer efectiva la transfusió, anteposant les creences a la vida del fill. Basada en la novel·la *La llei del menor* d'Ian McEwan.

LBJ

A la sombra de Kennedy

Direcció: Rob Reiner. Intèrprets: Jennifer Jason Leigh; Woody Harrelson, Michael Stahl-David, Richard Jenkins. Gènere: Drama.

Lyndon Baines Johnson, el 36è president dels Estats Units, va assumir el càrrec l'any 1963 arran del tràgic assassinat de John Fitzgerald Kennedy. Nascut a Texas, el demòcrata més poderós de Washington va ocupar una presidència plena de turbulències fins al 1969.

FLAM DE POMA

Unes postres per a llepar-se'n el bigoti

Ingredients

- 4 ous
- mig litre llet fresca
- 150 g de sucre
- 3 pomes Golden
- suc de llimona

Per a fer el caramel:

- 50 g de sucre
- 4 cullerades d'aigua
- suc de llimona

NEUS GUSCÓ

Pelem les pomes, els traiem el cor, les tallem a trossos i les mullem amb un raig de llimona. Hi afegim el sucre i ho fem bullir cinc minuts fins que les pomes s'estovin.

En un bol posem la llet, els ous i les pomes cuites i ho triturem.

Fem el sucre cremat posant tots els ingredients en un cassó i portant-los a ebullició, fins que el sucre s'enfosqueixi, però no gaire (que no es cremi, que amarganteja).

Agafem un motlle gran o diversos de petits, hi posem una mica de sucre cremat al fons. Quan sigui fred, tirem el preparat que tenim reservat de poma.

Posem els motlles al forn, al bany maria, i els fem coure entre deu i trenta minuts, depenent de la mida dels motlles. Haurem de vigilar la cocció (punxarem amb un escuradents i quan surti net ja serà cuit). Un cop freds, deixem els flams com a mínim un parell d'hores a la nevera, que reposin. Després ja ens els podem menjar.

Alfred Bosch pren possessió
 com a conseller d'Acció exterior

L'Organització Mundial contra la
 Tortura demana l'alliberament
 de Cuixart i Sànchez i la
 retirada de les acusacions

David Madí presidirà Aigües de
 Catalunya

El baròmetre del CEO atorga una clara victòria a ERC en unes
 eleccions al parlament

El Consell d'Europa reclama a Espanya més respecte pels
 drets humans